

BORSA İKTİSAL AKTÜEL

ISSN:2148-2276

İstanbul Ticaret Borsası • Ticaret, Yaşam ve Kültür Dergisi • Eylül - Ekim 2015 • Sayı: 18

İş Dünyasından Teröre Karşı Tek Ses: TERÖRE HAYIR, KARDEŞLİĞE EVET

İSTİB Başkanı
Ali Kopuz:
“Ezberleri Bozalım,
Yatırımları Artıralım”

B20 Türkiye
Konferansı:
İş Dünyasının
G20'ye Mesaj Var

“YÖREX,
Bir Bölgesel
Kalkınma
Projesidir”

*Kurban Bayramınızı tebrik eder,
sağlık, mutluluk ve başarılar
getirmesini temenni ederiz.*

Başkan'dan

Ali KOPUZ

*İstanbul Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu Başkanı*

Zor günlerden geçiyoruz ülke olarak... 7 Haziran Genel Seçimleri'nden sonra yaşanan gelişmeler bu zorluğu daha da tahammül edilmez hale getirdi. Vatan toprağını savunan askerlerimizden, sınır boylarından, polisimizden her gün yeni bir şehit haberi geliyor. Yüreğimiz dağlanıyor, ciğerimiz parçalanıyor... Kelimelerin kifayetsiz kaldığı bu günlerde, Hakk'a ve hakikate olan inancımız tek dayanağımız oluyor... Biliyoruz ki, "her gece iki gündüz arasındadır."

Bu ülkeyi karanlık bir girdabın içine çekmeye çalışanlar, vatan toprağını bölüp parçalama gayretinde olanlar, büyük bir hainlik içerisindedir... Bu ülkenin zenginlikleriyle zenginleşip de her türlü nimetlerinden faydalananlar, hainlikte sınır tanımıyorlar... Terörü ve teröristi savunarak, terör örgütünün avukatı olarak karşımıza çıkanlar var... Onları munis ve sevimli gösterip, kişisel iktidarlarını sürdürmek, hatta ebedileştirmek isteyenler var...

Bu zor günlerde Mehmetçiğe doğrultulan silah, kiminin elinde kalem, kiminin elinde saz, kiminin elinde keleş oluyor. Ama biz biliyoruz ki hepsi kalleş...

Bu zor günler geride kalacak. Bundan zerre kadar şüphe duymuyoruz. Türkiye'nin ayağına Kandil prangası geçirmeye çalışanların, teröristlerden çok daha öte güçler olduklarının farkındayız. Onlara gülüp geçiyoruz, Çünkü biz bu tür olaylarla ilk kez karşılaş-

mıyoruz. Bu zorlukların üstesinden gelme gücü, bu millette vardır. Mehmed Akif'in dediği gibi, onlara diyoruz ki, "Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar / Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var / Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar..."

İstanbul Ticaret Borsası olarak, biz de artan terör olaylarına karşı en sert şekilde tepkimizi koyduk. Şefkat elimize mayınlı tuzaklarla karşılık verenlerden bunun hesabının misliyle sorulmasını istedik. Terörün tüm istinadgâhlarının, tüm merkezlerinin başta Kandil olmak üzere bir daha açılmamak üzere yerle bir edilmesini talep ettik.

Ekonomimizi ve gelişmemizi baltalamak isteyen bu terör olaylarına en iyi cevabımız, yatırımlarımıza sahip çıkmaktır. Yeni yatırımlarla ekonomimizi durağanlığa düşmekten kurtarıp atağa kaldırmaktır. İşte o zaman bu şer odaklarını kullananların hevesleri kursağında kalacaktır. Çünkü rahmetli Fethi Gemuhluoğlu'nun dediği gibi "hiçbir tünel ebedi değildir, ebedi olsaydı adına tünel denilmezdi."

Türkiye'nin, bu atmosfer içinde girdiği 1 Kasım 2015 Genel Seçimleri'nden, ülkemizin geleceğini aydınlatan, terörden beslenenlere haddini bildiren, birlik ve beraberliği tesis edecek güçlü bir iktidarla çıkmasını, istikrarın devam etmesini diliyorum.

Saygılarımla

BU SAYI

İSTİB BAŞKANI ALİ KOPUZ: “ARTIK KANDİL DİYE BİR YER VAROLMAMALI”

*İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz,
“Herkes ve terör örgütü şunu bilmelidir ki, bu
topraklar üzerinde son vatan
evladı da sağ oldukça, o mü-
levves ve kirlî emellerini hayata
geçiremeyeceklerdir” dedi.*

22

TARIMDA 150 YILLIK BİRİKİM BU MÜZEDE SERGİLENİYOR

*Türkiye'nin ilk tarım aletleri müzesi, tam 31
yıldır faaliyette...*

40

MECLİS BAŞKANI BÜLENT KASAP, ICC MİLLİ KOMİTESİ GENEL KURULUNDA...

*ICC Türkiye Milli Komitesi 61'inci Genel Kurulu TOBB
Sosyal Tesisleri'nde gerçekleştirildi.
Genel Kurula, İstanbul Ticaret
Borsası'nı temsilen Meclis Başkanı
Bülent Kasap katıldı.*

10

DOSYA

BU TOPRAKLARDA 25 ASIRDIR KAYISI YETİŞTİRİLİYOR

*Anadolu tüm meyvelerin ana vatanıdır. Anadolu
topraklarının zengin ekolojik yapısı meyve ve
sebze bu coğrafyayı daima söz
sahibi yapmış, gerek Osmanlı,
gerekse Cumhuriyet döneminde
önemli ihraç kalemleri arasında yer
almışlardır.*

46

B20 TÜRKİYE KONFERANSI: İŞ DÜNYASINDAN G20'YE MESAJ VAR

*B20 Türkiye Konferansı TOBB'un
ev sahipliğinde ve Cumhurbaşkanı
Recep Tayyip Erdoğan ile küresel
ekonominin önde gelen aktörlerinin
katılımıyla yapıldı.*

06

İstanbul Ticaret Borsası
Adına İmtiyaz Sahibi
Ali Yavuz Yiğit

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Denizhan Dere

Danışma Kurulu
**Bülent Kasap, Atilla Sümer
İlhan Koyunseven,
Yusuf Acar, Zeki Aslan
Alaattin Altuntaş,
Mehmet Erkan Özefe,
Zelkif Kopuz, Mustafa Kamar**

Genel Yayın Yönetmeni
Pertev Aşkın
borsaaktuel@gmail.com

Yayın Kurulu
**Melike Ertekin
Nilüfer Kamar
Mukaddes Soysal**

Tasarım
Murat Arslan

Haber Merkezi
**Fatih Türkyılmaz
M. Feyzi Erdal
Ayşegül Aksu**

Fotoğraf
Kenan Dumanlı

Nostalji
Murat Arslan

Yönetim Yeri
İstanbul Ticaret Borsası
Zahire Borsası Sok. No:3
Bahçekapı, Fatih / İstanbul
www.istib.org.tr

Yapım
monad
Burhaniye Mah.
Enveriye Sok. No:26/2
Üsküdar/İstanbul
Tel: 0216 557 82 87
www.monadfilm.com

Yayın Türü
Yerel Süreli

Baskı
Şan Ofset Matbacılık
Hamidiye Mh. Anadolu Cd.
No: 50 Kağıthane/İstanbul
Tel: 0212 289 24 24

BAKIRI GÜMÜŞ, SÜKÛTU ALTIN YAPANLARIN MESLEĞİ: KALAYCILIK

Henüz kısmeti çıkmamış genç kızlar, talihlerinin dönmesi için yaktıkları türküde bahtlarının uyanmasını, kalaya benzetirlerdi. Kalayın rengi değiştiğine göre, genç kızların talihleri de

62

değişebilirdi. İşte o emsalsiz yakarış dizeleri: “Bakır kaplar kalaylansın / Şu odada bir mum yansın / Uyuyan bahтім uyanısın...”

KONYA'DA BİR GÜN

“Konya dümdüz bir şehir, yürümeye elverişli. Baktığımız her yönde tarihin izleri belli oluyor. Yürüdüm ve Hz. Mevlana'nın Türbesine gittim.

18

Konya'ya gelip Mevlana'yı ziyaret edenler bu şehre altı defa daha gelirmiş ve Konya'yı yedi defa görmeden canını vermemiş. Bu benim ikinci gelişim.”

İSTİB BAŞKANI ALİ KOPUZ: “RİZENİN SORUNLARI BİZİM SORUNLARIMIZDIR”

İSTİB, Rize Ticaret Borsası ile Rize'de ortak toplantılar gerçekleştirdi. Rize'nin kalkınmasının İstanbul'un ve Türkiye'nin kalkınması olduğunu belirten İSTİB Başkanı Ali Kopuz, Rize'nin ekonomik sorun ve faaliyetlerini kendine aitmiş gibi görev edindiğini belirtti.

30

İSTİB, İPSALA UMAT A.Ş. YÖNETİMİNDE

20 Ağustos 2015'te yapılan İpsala UMAT A.Ş. genel kurulunda İSTİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Atilla Sümer, İpsala UMAT A.Ş. Yönetim Kurulu'na seçildi.

11

İş dünyasından teröre karşı tek ses:

İş dünyasının çatı örgütü TOBB'un da aralarında olduğu 261 sivil toplum kuruluşunun destek verdiği "Teröre Hayır, Kardeşliğe Evet Buluşması" çok geniş bir katılımı gerçeğe dönüştürdü. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu yürüyüşün sonunda seslendirdiği ortak açıklamada teröre karşı birlik ve beraberlik mesajı verirken, "Bu vatan, bu ülke, bu bayrak hepimiz-

mizin. Hep birlikte Türkiye'yiz" diye konuştu.

Ankara Sıhhiye Meydanı'nda başlayan Teröre Hayır, Kardeşliğe Evet Yürüyüşü Ulus'taki Birinci Meclis'in önünde sona erdi. Buluşmadaki tek ortak payda Türk bayrağı oldu. Etkinliğin sonunda Birinci Meclis'in balkonundan ortak açıklamayı ses-

lendiren TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, şunları söyledi:

"Öncelikle bugün bu anlamlı organizasyonu gerçekleştiren meslek kuruluşlarımıza, sendikalarımıza, sivil toplum örgütlerimize ve bizi yalnız bırakmayan Türkiye'nin dört bir tarafından Ankara'ya gelen tüm vatandaşlarımıza teşekkür ediyoruz. Bu-

TERÖRE HAYIR, KARDEŞLİĞE EVET

gün buraya gelen insanlar ülkemizin, milletimizin, devletimizin birliğine ve bütünlüğüne sahip çıktılar. Hep birlikte teröre karşı milli bir duruş sergilediler, milletimizin kardeşliğini gösterdiler.”

Farklı dünya görüşüne ve düşüncesine sahip dernek ve insanların bu mitingte bir araya geldiğine işaret

eden Hisarcıklıoğlu, “Çünkü bizim ortak noktalarımız var. Hepimiz bu memleketin evlatlarıyız, hepimiz bu ülkenin sevdalıyız. Vatanımız, birliğimiz, dirliğimiz, huzurumuz, bugünümüz, yarınımız hedefleyken sessiz kalamayız. Bir tarafta terör belasını hep birlikte yaşarken, toplumda her geçen gün kutuplaşma artarken, akıl ve vicdan tutulması karşısında sessiz

kalamayız. İşte bu yüzden her görüş ve düşünceden, toplumun tüm kesimlerinden mahşeri bir kalabalık bugün burada. Birliğimizin ve bağımsızlığımızın simgesi olan ay yıldızlı bayrağımızı alıp buraya geldik. Milletimizin kardeşliğini korumak için buraya geldik. Ülkemiz üzerinde oynanan kirli oyunu boşa çıkarmak için buraya geldik” diye konuştu.

B20 TÜRKİYE KONFERANSI

Türk iş dünyasından G20'ye mesaj var

B20 Türkiye Konferansı TOBB'un evsahipliğinde ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile küresel ekonominin önde gelen aktörlerinin katılımıyla yapıldı. Erdoğan, 2002'den bu yana Türk özel sektörünün dostu olarak hareket ettiğini ve birçok reform hayata geçirdiklerini anlattı. Hisarcıklıoğlu ise B20 Türkiye olarak çok çalıştıklarını ve G20 Liderlerine sunulmak üzere 19 maddelik talepler listesini oluşturduklarını anlattı. Talepler Cumhurbaşkanı Erdoğan'a iletildi.

61 ülkeden bin 100'ü aşkın kişinin katıldığı konferansta konuşan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, bu yıl G20 sürecini çok önemsediklerinin altını çizerek, "G20, 8 ülke dünyayı yönetmeye yetmeyince ortaya çıkan bir mekanizmadır. Ben G20'yi, oluşmakta olan yeni dünyaya uyum sağlama çabası olarak görüyorum. Bu doğru adımı destekliyoruz" şeklinde konuştu.

Son 6 yıldır küresel büyümede istikrarın bir türlü yakalanamadığını, ABD ve Avrupa başta olmak üzere, merkez ülkelerde sorunlar olduğunu anlatan Hisarcıklıoğlu, iş dünyası olarak, kısa vadede yeni bir sorunla karşı karşıya olduklarını vurgulayarak, "Küresel ekonomi yeni bir para politikasına geçiş yapıyor" ifadesini kullandı.

Hisarcıklıoğlu, "kur savaşları" olarak adlandırılan bir dönemden geçildiğine işaret ederek, şöyle devam etti: "Bu küresel sorunların çözümü için de küresel bir koordinasyon mekanizmasına ihtiyacımız var. G20 bu yüzden çok önemli. Çünkü hepimiz çok iyi biliyoruz ki küresel sorunlarımıza, küresel çözümleri ancak G20'de bulabiliriz ve G20 liderlerini etkileyebilecek, küresel gündemi yönlendirebilecek, çok önemli bir fırsat önümüzde duruyor. Umarım, kasım ayında Antalya'da, Sayın Cumhurbaşkanımızın misafiri olacak liderler, küresel ekonomiye yön ve-

recek somut adımlar atacaklardır. Çünkü küresel iş dünyası olarak, G20 liderlerinin bizlere yol göstermesine ihtiyacımız var. Kısacası, deniz dalgalı, kaptanlara, dümende ihtiyacımız var."

"Dünyanın etrafında 4 turdan fazla attık"

B20'nin süregelen çalışma alanları olan "ticaret, altyapı ve yatırımlar, büyümenin finansmanı, istihdam, KOBİ'ler ve yolsuzlukla mücadele" konusunda güçlü bir liderlik kadrosu kurduklarının altını çizen Hisarcıklıoğlu, B20'yi, hükümetin de destekleriyle ve sahiplenmesiyle KOBİ'lere de açtıklarının altını çizdi. Hisarcıklıoğlu, hem G20'de hem de B20'de, "KOBİ'ler nasıl büyür", "Büyük şirketlerle nasıl ortaklıklar kurar" meselesini, gündemin ana maddesi haline getirdiklerini kaydetti.

Hisarcıklıoğlu, hem Türkiye'yi hem de B20'yi anlatmak için 9 aylık süre-

de 5 kıtada 12 büyük toplantı organize ettiklerini dile getirerek, “Toplamda 170 bin kilometre yol yaptık. Yani dünyanın etrafında 4 turdan fazla attık” ifadesini kullandı.

G20’ye 19 talepten oluşan rapor

Tüm bu sürecin sonunda hazırladıklarını 19 talepten oluşan B20 Raporu’nu Cumhurbaşkanı Erdoğan’a teslim edeceklerini anlatan Hisarcıklıoğlu, “Sayın Cumhurbaşkanı’mızın taleplerimizi G20 liderlerine en etkili şekilde ileteceğinden ve bu taleplerin yerine getirilmesi için çaba göstereceğinden eminim. Sadece iş dünyası için değil, küresel ekonominin tüm aktörleri için fayda sağlayacak taleplerimiz var. Ticaret serbest olsun, önümüze duvarlar çekilmesin istiyoruz. Altyapı yatırımları şeffaf

B20 ve L20’den ortak deklarasyon

G20 üyesi ülkelerdeki işverenleri temsilen B20, çalışanları temsilen ise L20 arasında istihdamın artırılması, büyümenin canlandırılması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla ortak bir deklarasyon imzalandı. Deklarasyonun imzalanmasının ardından konuşan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu küresel işçileri temsilen L20, küresel iş dünyasını temsilen de B20 olarak ortak sorunlar olan “büyüme ve istihdam” için talepleri bir deklarasyonla yayınladıklarını söyledi.

ATO Congressium’da düzenlenen B20 Türkiye Konferansı kapsamında gerçekleştirilen “İstihdam Trendleri ve Ekonomik Büyüme” konulu oturumun ardından B20 ile L20 ortak deklarasyon imza töreni yapıldı.

bir şekilde projelendirilsin ki finansman sağlamak kolay olsun istiyoruz. 2008 krizinden beri devam eden finansal reformlar tamamlansın ki piyasada belirsizlik ortadan kalksın istiyoruz. Hızla değişen teknolojiye adaptasyonu sağlayacak bir mesleki

eğitim altyapımız olsun ki kadınlara ve gençlerimize daha kolay iş bulalım istiyoruz. KOBİ’lerin küresel ekonomiye entegrasyonu için küresel politikalar geliştirilsin ki KOBİ’ler sahipsiz kalmasın istiyoruz” şeklinde konuştu.

B20’de konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan: KÜRESEL SORUNLARA KÜRESEL ÇÖZÜMLER BULUNMALI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, TOBB’un ev sahipliğinde düzenlenen “B20 Türkiye Konferansı”nın açılış oturumunda yaptığı konuşmada, terör saldırılarında şehit olan güvenlik kuvvetleri mensuplarına başsağlığı dileyerek başladı ve “Terörle mücadele konusunda, Batı başta olmak üzere tüm dünyayı hassas olmaya, işbirliği yapmaya davet ediyorum” dedi.

G20’nin 1999’da kurulduğunu ve 2008’de liderler seviyesine yükseltildiğini anımsatan Erdoğan, platformun özellikle tüm dünyayı etkileyen küresel mali krizin atlatılmasında önemli rol oynadığını söyledi. Bu yıl, Türkiye’nin dönem başkanlığını yaptığı G20’nin küresel ekonomik politikaların belirlenmesinde en etkili diyalog mekanizmalarından biri haline geldiğine işaret eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2008’den bu yana G20 zirvelerine katılmış birisi olarak kaydedilen ilerlemeyi yakından gördüğünü aktardı.

Erdoğan, G20’yi etkin kılan en önemli sebeplerden birinin, katılım-

cı ülke ve kuruluşların liderleriyle birlikte iş dünyası başta olmak üzere ekonomik ve sosyal tüm tarafları bir araya getirmesi olduğunu dile getirerek, “Küresel sorunlara, küresel çözümler bulunması gerekiyor. G20 platformunda, bu çerçevede her geçen yıl daha da güçlenen bir anlayış birliğinin oluştuğunu memnuniyetle görüyorum” değerlendirmesini yaptı.

KOBİ’lerle ilgili gelişmeler

G20 platformunun en kapsayıcı açılım grubu olan B20’nin, bu yıl hem faaliyet alanını genişleterek hem de üye sayısını artırarak başarılı bir performans ortaya koyduğuna dikkati çeken Erdoğan, Dünya KOBİ Forumu, bölgesel istişare toplantıları, zirveler ve diğer pek çok etkinlikle güçlendirilen “B20 Türkiye”nin, artık küresel iş dünyasının en önemli platformlarından biri haline geldiğini söyledi.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu’na çalışmalarına verdiği katkı dolayısıyla teşekkür eden Erdoğan, Antalya’da,

kasım ayında düzenlenecek G20 Zirvesi’nde liderlere sunulacak önerilerin somutlaştırılacağı B20 Türkiye Konferansı’nın gündemindeki konuların hayata geçirilmesi için gelecek yıllarda da çaba göstereceklerini belirtti.

“Kriz fırsata dönüştürülmeli “

G20’nin en önemli hedefinin güçlü, dengeli ve sürdürülebilir bir küresel büyümenin sağlanması olduğunu belirten Erdoğan, şunları söyledi:

“Açık söylüyorum, bugün Pekin-İstanbul Hattı’nı dikkate almayan hiçbir ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel projenin başarıya ulaşma şansı yoktur. Bilhassa önümüzdeki 10 yılda ulaşımda, enerjide, ticarete ve diğer alanlarda yaşanacak değişimin merkezinde bu hat bulunacaktır. Londra’dan başlayıp Pekin’e kadar uzanan tarihi İpek Yolu’nun canlandırılması mahiyetindeki demiryolu projesini önümüzdeki yeni dönemin sembolü olarak kabul ediyoruz.”

Başbakan Ahmet Davutoğlu: KOBİ'LERE DESTEK VERMEK ŞART...

Başbakan Ahmet Davutoğlu, B20 Türkiye Konferansı'nın ikinci gününde "Küresel Görünüm ve Türkiye'nin G20 Dönem Başkanlığı" temalı oturumda konuştu. Başbakan Ahmet Davutoğlu, global küresel ekonomi için büyük zorluklar bulunduğunu belirterek, global finansal pazarlardaki oynaklığın, iş dünyasının ve dünya liderlerinin önündeki en büyük sorunlardan biri olduğunu, dalgalanmanın kısa dönemli planlar yapmayı bile mümkün kılmadığını söyledi.

Türkiye'nin ekonomik büyüme oranını artırmaya çalıştıklarını bildiren Davutoğlu, son 12 yılda kişi başına gelirin 4 kat arttığını belirtti. Türkiye'nin ihracat pazarlarını çeşitlendirmek için stratejiye ihtiyaç duyulduğunu söyleyen Davutoğlu, AB'de bir kriz yaşandığında oldukça etkili ve tutarlı bir strateji uygulanarak, komşu ülkelerle ticaretin artırıldığını kaydetti.

KOBİ'lere destek

Türkiye'nin dönem başkanlığında KOBİ'lerin ve iş gücünün gelirden aldığı payın ana gündem maddelerinden biri olmaya devam edeceğini belirten Davutoğlu "Küresel anlamda büyük şirketler olmadığı için gelişmekte olan ülkelerde KOBİ'lere destek vermek gerekir ki ekonomi çeşitlendirilebilsin, işsizlikle mücadele edilebilsin, istihdam yaratılabilsin, rekabet gücü ve büyüme artsın ve inovasyon kapasitesi güçlendirilebilsin" diye konuştu.

Başbakan Yardımcısı Cevdet Yılmaz ise yaptığı konuşmada,"Geçtiğimiz

sene aralık ayında G20 dönem başkanlığını devralır almaz, 2015 yılı gündemine ilişkin önceliklerimizi kamuoyuyla paylaştık ve bu yönde hızla hareket ettik" dedi. Yılmaz, gelinen noktada G20 gündeminde beklenen çıktılar yakalamak yönünde oldukça iyi bir mesafe alındığını ifade etti.

Yılmaz, "Bu çerçevede de küçük ve orta boy işletmelerin yani KOBİ'lerin sorunlarına özel olarak eğildik. Yatay bir öncelik olarak KOBİ'leri belirledik ve her G20 gündem maddesinde buna yer verdik" diye konuştu. Bu konunun G20 üyeleri içerisinde de geniş kabul gördüğünü anlatan Yılmaz, "Şunu ifade etmek isterim ki, bu denli yoğun KOBİ ilgisi G20 gündeminde ilk defa yer almaktadır" dedi.

Uluslararası platformlarda KOBİ'le-

rin beklentilerini, görüşlerini ve şikayetlerini temsil etmek üzere Uluslararası Ticaret Odasıyla beraber Dünya KOBİ Forumu'nu kurduklarına işaret eden Yılmaz, bunun da kendilerinin G20 Dönem Başkanlığında en önemli yapılan çalışmalarından biri olduğunu söyledi.

MECLİS BAŞKANI BÜLENT KASAP, ICC MİLLİ KOMİTESİ GENEL KURULU'NDA...

ICC Türkiye Milli Komitesi 61'inci Genel Kurulu TOBB Sosyal Tesisleri'nde gerçekleştirildi. İstanbul Ticaret Borsası'nı temsilen Meclis Başkanı Bülent Kasap'ın katıldığı toplantıda konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, korumacılık tedbirleri arttıkça dünya ekonomisinin daraldığını vurguladı.

Hisarcıklıoğlu, 2008 küresel krizden beri küresel ekonomide istikrar sağlanamadığından söz ederek, "Bir taraf düzelirken, öbür tarafta problemler başlıyor. 2015'e girerken ABD toparlanıyor, işler düzelecek derken, tamamen farklı bir ortamla karşılaştık. Euro-Dolar paritesindeki değişim, petrol fiyatlarındaki hızlı düşüş tüm ülkeleri farklı farklı etkiledi. Bu karmaşadan da bizim gibi yükselen piyasa ekonomileri en kötü etkilenenler oldu" dedi.

ICC'nin çalışmalarına ilişkin de bilgilendirmede bulunan Hisarcıklıoğlu, temel misyonun tüm dünyada kabul gören ve ticarete ülkeler arasın-

daki farklı uygulamaları kaldırmayı amaçlayan iş kuralları oluşturmak olduğunu vurguladı.

Komite olarak, ICC kurallarını ve düzenlemelerini Türk iş dünyasına tanıtmak amacıyla aydınlatıcı seminer, konferans ve eğitimler düzenlediklerini bildiren Hisarcıklıoğlu,

ICC'nin iş dünyasına sunduğu en önemli hizmetlerden birisinin de, uyuşmazlıkların çözümü alanında yürüttüğü çalışmalar olduğunu söyledi. ICC Türkiye Milli Komitesi ve TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu yıl içerisinde Tahkim Divanı'na 794 yeni başvuru yapıldığı ve 494 davanın karara bağlandığı bilgisini verdi.

İSTİB, İPSALA UMAT A.Ş. YÖNETİMİNDE

İpsala UMAT Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş. 2012-2013-2014 yılları olağan genel kurul toplantısı, 20 Ağustos 2015 Perşembe günü yapıldı. Genel Kurulun sonunda İSTİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Atilla Sümer, İpsala UMAT Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş. Yönetim Kurulu'na seçildi. İpsala UMAT Gümrük ve Turizm İşletmeleri A.Ş.'de yüzde 5,65'lik payı ile en yüksek

payına sahip 4. sıradaki hissedar olan İSTİB, 1924 yılından bu yana, Türk ticari hayatına yön veren tecrübelerini aktararak işlem hizmet kalitesine katkıda bulunacak.

13 Ekim 2001 tarihinde 12 oda ve 12 Borsa ile UMAT Umumi Mağazalar Türk A.Ş.'nin iştiraki olarak kurulan şirket, kuruluş aşamasından sonra ortaklığa dâhil olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, İstanbul Tica-

ret Odası, İstanbul Ticaret Borsası ile daha da güçlenerek ortak sayısı 28'e yükseldi.

İpsala Gümrük Kapısı Tesisleri, 106.000 metrekare alan üzerinde 8.500 metrekare kapalı alana sahip. Modern yapısı ve binaları ile hizmet veren kuruluş, gümrük hizmetleri konusunda yaptığı örnek çalışmalarla Türkiye'nin uluslararası ticaret kapasitesini arttırıyor.

İSTİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Atilla Sümer

İPSALA UMAT A.Ş.'NİN YENİ YÖNETİM KURULU

Adı Soyadı	Görevi	Temsil Ettiği Kurum
S. Kaya Üzen	Yönetim Kurulu Başkanı	Çanakkale Ticaret Borsası
Osman Sarı	Yönetim Kurululu Başkan V.	Tekirdağ Ticaret Borsası
Atilla Sümer	Yönetim Kurulu Üyesi	İstanbul Ticaret Borsası
Tamer Dinç Şahin	Yönetim Kurulu Üyesi	İstanbul Ticaret Odası
İbrahim Girgin	Yönetim Kurulu Üyesi	İpsala Ticaret Borsası
Recep Zıpkıncı	Yönetim Kurulu Üyesi	Edirne Ticaret ve Sanayi Odası
Yüksel Ertan	Yönetim Kurulu Üyesi	Çorlu Ticaret Borsası

İSTİB ile Büyükşehir Belediyesi 'Elektronik Pazar' için görüştü

ELEKTRONİK PAZAR PROJESİ, TÜM HIZIYLA DEVAM EDİYOR

İstanbul Ticaret Borsası tarafından gerçekleştirilecek 'Elektronik Pazar' konusunda, Borsa ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Gıda Tarım ve Hayvancılık Daire Başkanlığı yetkilileri bir araya gelerek, görüş alışverişinde bulundu.

İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) tarafından, "Yenilikçi İstanbul Mali Destek Programı" kapsamında desteklenme kararı verilen elektronik pazar konusunda İSTİB ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ayrı projeleri bulunuyor. İstanbul'a hizmet için yola çıkan iki kurum, 'Elektronik Pazar' konusunda birikim ve proje ayrıntılarını paylaşarak, kaynak israfını önleyecek çalışmalarda bulundular.

Toplantıda İSTİB Genel Sekreteri Ali Yavuz Yiğit, İstanbul Ticaret Borsası'nın "Elektronik Pazar Projesi" hakkında sunum yaparken, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Gıda Tarım ve Hayvancılık Daire Başkanı Bayram Ali Çakıroğlu da kurumlarının yürüttüğü "E-Ticaret ve Mezat Sistemi ve E-Hal Kurulması Projesi" hakkında bilgi verdi. Toplantıda,

gıda ticaretinin gelişimine yeni bir soluk katacağı düşünülen birbirine paralel bu iki projenin kurumlar arasında iş birliği ile çok daha etkin hale gelebileceği değerlendirildi.

Elektronik ortamda gerçekleştirilen ticari faaliyetler, işlem kolaylığı, hız, kayıtlılık gibi birçok konuda avantajlar sağlıyor. İSTİB'in projesi, borsaya dâhil ürünleri kapsarken, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin projesi ise yaş sebze ve meyve ürünlerini içeriyor.

Ağustos Meclis toplantısında konuşan İSTİB Başkanı Ali Kopuz: “KASIMDA SEÇİM, TEK ÇIKAR YOL”

İSTİB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz, Ağustos ayı meclis toplantısında, hükümet kurma çalışmaları devam ederken ortaya çıkan terör olaylarını değerlendirdi. Başkan Kopuz, “terör örgütünün, ülkeyi karıştırmak, huzur ortamını bozmak için canice eylemlere giriştiğine” dikkat çekerek, “Türkiye’yi “yönettirmemek” isteyenlere karşı, “tekrar seçim”in bir an önce yapılması gerekmektedir” dedi.

Ağustos ayı Meclis toplantısında konuşan İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz, Türkiye’nin büyümesinden, gelişmesinden, huzur ve güven ortamına kavuşmasından en büyük rahatsızlığı terör örgütünün duyacağını belirtti. Türkiye’nin bir ateş çemberi içinde olduğuna dikkat çeken Kopuz, yaşanan terör saldırılarının dış mihrakların ülkeyi koalisyona mecbur etmek için tezgâhladığı operasyonlar olduğunu vurguladı. Kopuz, dünya görüşleri taban tabana zıt olan siyasi partilerin birlikte uyumlu bir şekilde çalışmasının mümkün olmadığı gibi, istikrarlı iç ve dış politika uygulayamayacağını belirtti.

Başkan Kopuz, şöyle konuştu:

“Bugün geldiğimiz noktada, her ne kadar koalisyon görüşmeleri devam etse de, önümüzdeki kasım ayında milletvekili seçimleri tekrarlanacak

gibi görünüyor. Biz iş dünyası temsilcilerinin, uluslararası kurumların ve yatırımcıların aradığı iki şey var: istikrar ve güven. Geçen 13 yılda, tek başına iktidar olan siyasi hareket, ülkemize bu istikrar ve güveni getirmişti. 2023 hedefleri doğrultusunda, bu sürecin devamını vatanım ve milletim için temenni ediyorum.”

Seçimden tek başına iktidar çıkarılması halinde, 13 yıldır süren istikrar ve güven ortamının devam edeceğini belirten Başkan Kopuz, “Türkiye’yi “yönettirmemek” isteyenlere karşı, “tekrar seçim”in bir an önce yapılması gerekmektedir” dedi.

Başkan Ali Kopuz, Ağustos Meclisinde seslendi: ET SEKTÖRÜ HUBUBAT SEKTÖRÜ GİBİ BİRLİK OLMALI

Ağustos meclis toplantısında sektörel konulara değinen İSTİB Başkanı Ali Kopuz, gıda, tarım ve hayvancılık alanlarıyla ilgili tespitlerde bulundu. Başkan Kopuz hububat üretimi ve değirmencilik sektörünün dinamizmine temas ederek, hububat sektörünün yaşadığı iki büyük krizden örgütlü ve uyumlu çalışmayla başarıyla çıktığını söyledi. Başkan Kopuz, şöyle konuştu:

“Bu sene, ülkemizde bitkisel üretimde çok önemli artışlar yaşanmaktadır. TÜİK rakamlarına göre, son 1 yılda buğday yüzde 5.25. Arpa yüzde 6, mısır yüzde 8 artmıştır. Bu yıl 22 buçuk milyon ton buğday hasadı beklemekteyiz. Aynı paralelde buğday unu ihracatında Türkiye, 2005 yılından bu yana ya birinci sırada, ya da ikinci sırada oluyor. Son birkaç yıl içerisinde hep birinci sırada oldu. 2014 yılında da makarna ihracatında dünyada ikinci sıradayız. Biliyorsunuz ki hububat sektörü son yedi

senede iki büyük üretim krizi yaşadı. Ama görüldüğü üzere, iyi bir biçimde örgütlenen, devletimizle uyumlu şekilde çalışan bir gıda sektörü başarından başarıya koşabiliyor.”

Et sektöründeki yanlışlar

Hububat sektörünün elde ettiği başarıdan sonra kırmızı et sektörü ve hayvancılıkla ilgili görüşlerini açıklayan Başkan Kopuz, sektörde

yapılan yanlışlara dikkat çekti. Başkan Kopuz, bu konudaki görüşlerini örneklerle şöyle anlattı:

“Son 5 yılda, büyükbaş hayvan sayımız yaklaşık 3 milyon, küçükbaş hayvan sayımız ise 10 milyon baş artmış. Aynı süreçte süt üretimimiz yaklaşık 5 milyon ton artmış. Tüm bu üretim artışına rağmen çiğ süt fiyatı başta olmak üzere, süt sektöründe belirsizlikler var, kırmızı et fiyat-

ları ise alıp başını gitmekte... Kendimi de dâhil ederek ve çuvaldızı batırarak konuşuyorum, kırmızı et sektöründe faaliyet gösteren herkesin, hepimizin, şapkamızı önümüze koyup düşünmemiz gerekiyor: Un- cular ve makarnacılar neleri doğru yaptı? Biz etçiler neleri yanlış yaptık? Değirmencilikte faaliyet gösterenler hükümetle nasıl uyum içinde çalıştı? Et sektöründekiler neden çalışmadı ya da neden kısa vadede rant peşinde koştu?”

Gıda fiyatları yüksek

Dünya genelinde gıda fiyatlarının en dip seviyeyi gördüğünü hatırlatan Kopuz, Türkiye’de ise fiyatların hâlâ yeterince düşmediğini belirterek, “Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)’nun geçen hafta açıkladığı verilerine göre gıda fiyatları 2015 yılının temmuz ayında son altı yılın en düşük seviyelerinde bulunmaktadır. Tarım ülkesi olan Türkiye’de ise gıda fiyatları hafif bir azalmayla birlikte hala çok yüksektir. Bunun sebebi sadece tarımsal politikalar ile açıklanamaz” diye konuştu.

Gıda fiyatlarının tarımsal üretimle doğru orantılı olduğunu kaydeden Başkan Kopuz, “Ancak her zaman değil. Çiğ sütün fiyatı 1 lira 15 kuruş, marketteki fiyatı 2,5 - 3 liradan aşağı değil. Domates, Antalya’daki tarladan İstanbul’a gelinceye kadar fiyatı 5’le çarpılıyor. Bir ürün ne kadar fazla el değiştirir ise, o kadar fazla aracı oluyor ve bir o kadar da pahalılaşıyor” dedi.

Gıda sektörü için elektronik pazar

Toptan gıda ticaretini kolaylaştırmak için Elektronik Pazar Projesi’ni başlattıklarına işaret eden Başkan Kopuz, “Bu projeye, üyelerimize, internet ortamında ürünlerini sergileyebilecekleri bir ortam sunacağız. Üye-

Yrd. Doç. Dr. Fatih Aydoğın “Ticaret Hukuku’nda Güncel Gelişmeler” konulu bir sunum yaptı.

lerimiz, İSTİB E-Pazar ile Borsamız- da kotasyona tabi ürünlerini en doğru fiyattan temin edebilecek ve satabilecekler” şeklinde konuştu.

Bu projeye tescil başta olmak üzere birçok borsa faaliyetini kolaylaştırmayı hedeflediklerini anlatan Başkan Kopuz, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bu projenin toplam maliyeti yaklaşık 400 bin lira, bu maliyetin yüzde 90’ı İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından hibe olarak karşılanacak. Aslında bu maliyet çok önemli değil. Çok şükür öz kaynaklarımız ile bu projeyi kendi başımıza yapmaya muktederiz. Ancak, önemli olan, Kalkınma Bakanlığı’nın bu projeyi desteklemesi ve devletimizin gıda sektöründe toptan e-ticaretin İSTİB öncülüğünde yapılacağına kanaat getirmesidir. Bize düşen görev ise, bu projenin tanıtımı ve yaygın kullanımı için hep beraber elimizi taşın altına koymaktır. İnşallah, İSTİB E-Pazar, gelecek sene faaliyete geçerek ülke ekonomisine katkıda bulunacaktır.”

Aydoğın’dan sunum

İSTİB Ağustos Meclis toplantısında Yrd. Doç. Dr. Fatih Aydoğın tarafından “Ticaret Hukuku’nda Güncel Gelişmeler” konulu bir sunum yapıldı. Arabuluculuk ve tahkim mekanizmaları hakkında bilgi veren Aydoğın,

hukuki ihtilafların az bir fedakarlıkla da olsa, hızlı bir şekilde çözüme kavuşmasının, uzun süren yargılama sürecinden daha olumlu sonuç verebileceğini belirtti. Ayrıca Meclis üyelerinin rekabet hukuku ve fikri mülkiyet hukuku hakkındaki bazı sorunlarını yanıtlayan Aydoğın, rekabet hukukundaki uyumluluk (compliance) kavramının önemine değindi.

Zeytin sektöründe spekülasyona önem

Sunum sonrasında söz alan, Meclis üyesi Osman Berberoğlu, zeytin ve zeytinyağı sektöründe yaşanan fiyat spekülasyonlarının sektöre zarar verdiğine bildirdi. Berberoğlu, belirli bir süre için dahilde işleme rejimi kapsamında zeytinyağı ithalatının teşvik edilmesinin faydalı olacağını söyledi.

İSTİB Meclis Üyesi Osman Berberoğlu

Başkan Kopuz, “Teröre Karşı İnadına Yatırım” istedi

“EZBERLERİ BOZALIM, YATIRIMLARI ARTIRALIM”

İSTİB Başkanı Ali Kopuz, Eylül ayı Meclis toplantısında yaptığı konuşmada, terörü lanetleyerek, terörün hedefine ulaşmaması için iş dünyasına büyük görevler düştüğünü söyledi. Başkan Kopuz, “Terörden, kaostan, kandan beslenenler, ne yaparlarsa yapsınlar amaçlarına ulaşamayacaktır. Türkiye 1990’ların Türkiye’si değildir” dedi. İş dünyasına “daha çok yatırım” mesajı veren Kopuz, “şimdi ezber bozma zamanı” diye konuştu.

Türkiye’de son dönemde yaşananların sadece bir terör çetesinin icraatları gibi görülmemesi gerektiğini belirten Başkan Ali Kopuz, terör olaylarının Türkiye’nin gücünden ve etkisinden rahatsız olanların ortaya koyduğu bir senaryonun neticesi olduğunu ifade etti.

Bölgede güçlü bir Türkiye görmek istemeyenler olduğunu ifade eden

Kopuz, bu güçlerin hesaplarını şöyle anlattı: “Hesapları açık: ‘2002 yılından bu yana tek başına hükümetin getirdiği istikrar devam ettiği sürece, ülkeyi bölmek, parçalamak mümkün değil. Peki, ne yapmalı, önce koalisyonları devreye sokalım. İstikrarı yok edelim. Terör çetelerine destek verelim. Etnik hassasiyetleri kullanarak kaos yaratalım. Finansal araçlar ve

algı yönetimi ile ekonomiyi zayıflatalım. Panik havası yaratalım. Bölelim, parçalayalım, yönetelim.’ Ancak evdeki hesap çarşıya uymamıştır.”

Terörün dışarıdan beslendiğini de kaydeden Kopuz, “aşağılık terör çetesi, acınacak hale düşmüş, büyük kayıplar vermiştir. Çaresizlikten daha da kallesleşmiştir. Bununla beraber en önemli sonuç olarak halkımız ke-

netlenmiştir. Tüm yurttan lanetlenen aşâğılık terör çetesi karşısına, en büyük zararı gören Kürt kardeşlerimiz dikilmiştir” dedi.

Türkiye makine gibi çalışıyor

Kopuz, bu sürecin Türkiye’yi ekonomik yönden zayıflatmayı da hedeflediğine değinirken, hiçbir şekilde istikrarsızlık yaşanmayacağını dile getirdi. Seçim tarihinin belirlendiğini hatırlatan Başkan Kopuz, “Şimdi yeni bir seçim tarihi belirlenmiştir. Belirsizlik gibi bir durum hiçbir zaman olmamış ve yine olmayacaktır. Türkiye bir hukuk ülkesidir. Gücünü milletinden alır. Kuralları ve kanunları ile Türkiye’imiz her koşulda güçlü bir makine gibi işlemeye devam eder” diye konuştu.

Tüm felaket senaryolarına rağmen, ekonomide ikinci çeyrek büyüme oranının yüzde 3,8 olarak gerçekleştiğine dikkat çeken Kopuz, 2015 sonunda büyümenin yüzde 3’ün üzerinde beklendiğini hatırlattı.

Daha çok yatırım, daha çok istihdam

Terör ve kaosu üreten şer odaklarının beklentisinin yatırımların ve tüketimin durması olduğunu belirten Ko-

puz, “İş dünyası olarak bizlere düşen, ezber bozmaktır. İş dünyası olarak bizler bu ezberi bozalım. Yatırımlarımızı arttıralım. Daha çok istihdam yaratalım” dedi.

Başkan Kopuz, iş adamlarını ekonominin neferlerine benzeterek, sözlerini şöyle tamamladı: “Kahraman

güvenlik güçlerimiz konvansiyonel tehlikelere karşı bizleri korurken, biz de ekonominin neferleri olarak üzerimize düşeni yapalım. Daha çok risk üstlenerek, ezberi bozalım, beklenen durgunluğa müsaade etmeyelim. Bu vatan bizim. Vatan olmazsa biz de olmayız.”

MECLİS ÜYELERİNDEN ÇAĞRI: “SEKTÖREL BİRLİĞİ GÜÇLENDİRELİM”

Başkan Kopuz’un konuşmasının ardından meclis gündem maddeleri görüşüldü. Daha sonra söz alan Meclis ve Meslek Komiteleri üyeleri birlik mesajı verdi.

Hububat ve bakliyat sektörü temsilcisi 1. Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı ve Meclis üyesi Ertuğrul Yılmaz, 8. Meslek Komitesi ve Meclis üyesi Eyüp Akpınar, baharat sektörü temsilcisi 13. Meslek Komitesi ve Meclis üyesi ve Emin Demirci, zeytin ve zeytinyağı sektörü temsilcisi 6. Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı ve Meclis üyesi Osman Berberoğlu, canlı hay-

van sektörü temsilcisi 14. Meslek Komitesi ve Meclis üyesi Ömer Tekinaslan, deri sektörü temsilcisi 17. Meslek Komitesi ve Meclis üyesi Ahmet Zeki Göncüoğlu, ayrı ayrı söz alarak çeşitli konulardaki görüşlerini dile getirdiler.

Meclis üyeleri, dövizde meydana gelen artışların ihracatı olumsuz etkilediğini vurgulayarak, her sektörün kendi içinde birlik oluşturmasının, her türlü beklenti dışı duruma karşı dayanıklılığı artıracığını ifade ettiler.

İSTİB Meclis Üyesi Ertuğrul Yılmaz

İSTİB Meclis Üyesi Ömer Tekinaslan

KONYA'DA BİR GÜN

Konya dümdüz bir şehir, yürümeye elverişli. Baktığınız her yönde tarihin izleri belli oluyor. Yürüdüm ve Hz. Mevlana'nın Türbesine gittim. Konya'ya gelip Mevlana'yı ziyaret edenler bu şehre altı defa daha gelirmiş ve Konya'yı yedi defa görmeden canını vermezmiş. Bu benim ikinci gelişim.

Yazı : Adem Dönmez

Nefes alıp vermemizin bir nedeni var. Yaşadığımız her anın, olayın bir anlamı var.

Hayat ne kadar garip! Hepimiz bir otobüsün içinde yolcuyuz ve her nefesimizde bir adım öteye gidiyoruz. Oturduğumuz yerler farklı ama gideceğimiz yer aynı. Düşünüyorum.

Farklı şehirlerde, farklı şekillerde dünyaya gözlerimizi açıyoruz. Kimimiz fakir oluyor, kimimiz zengin. Sonra büyümeye başlıyoruz. Öğrenci oluyoruz, yolcu oluyoruz, yaşlı oluyoruz. Sonra emaneti teslim ediyoruz. Ardımızda sadece anılarımızı bırakıyoruz. Ya iyi diyorlar ardımız-

dan ya da kötü. Sanırım meselenin özü bu. İyi bir insan olmak. Elinden, dilinden, gönlünden insanlara zarar vermemek. Sözü doğru, güvenilir olmak.

Çok zaman önce okuduğum bir hikâye geldi aklıma.

Zamanın birinde bu diyarlarda bir derviş yaşamış. Gün gelmiş, piştiğini düşünerek insanlara dini anlatmak için kendini yollara vurmuş. Köyleri dolaşmış, insanlarla oturmuş, sohbet etmiş. Derken bir gün paçavralar içinde bir adamla karşılaşmış

“Ne yersin ne içersin yolcu?” demiş paçavralar içindeki adam.

“Bulursak yeriz bulmazsak şükrederiz,” demiş derviş.

Adam, “Olmadı,” demiş. “Buranın köpekleri de o kadarını yapar,”

Derviş şaşırmış, “Ya siz nasıl yaparsınız?”

Adam önce sessiz kalmış, sonra ağır ağır konuşmuş, “biz,” demiş, “Bulursak dağıtırız, bulamazsak şükrederiz.”

“Etme, Gitme”

Konya dümdüz bir şehir, yürümeye elverişli. Baktığınız her yönde tarihin izleri belli oluyor. Nereden başlamalıyım bu şehri gezmeye diye çok fazla düşünmedim. Öğle ezanı okunuyordu, acıkmıştım ve gözüme çarpan etli ekmek satıcılarından birinin kapısını çaldım. Aman Allah’ım öyle lezzetli öyle güzeldi ki.

Sonra yürüdüm ve Mevlana’nın Türbesine gittim.

Bir rivayet varmış, yolda tanıştığım bir adam anlatmıştı. Konya’ya gelip Mevlana’yı ziyaret edenler bu şehre altı defa daha gelmiş ve Konya’yı yedi defa görmeden canını vermemiş. Bu benim ikinci gelişim.

Otobüsle gelirken yanımdaki amcaya “Nereleri göreyim?” diye sormuştum.

“Önce Mevlana’yı gör,” dedi. “Haf-ta sonuna falan bırakma türbe çok kalabalık olur, fakat cumartesi de sema gösterisi var onun için ayrıca bir daha gidersin. Türbeyi gezerken Mesnevi’nin el yazmalarını da gör-

meyi ihmal etme...”

Ben zaten sadece onun için burada değil miyim?

Mesnevi’den Bir Hikaye

İhtiyarın biri, bir doktora “ Dimağım yorgun, aklım yerinde değil” dedi.

Doktor dedi ki: “O akıl zayıflığı ihtiyarlıktandır”

İhtiyar “Gözüm de kararıyor” dedi.

Doktor “Koca ihtiyar, ihtiyarlıktan” dedi.

Adam “Arkam dehşetli ağrıyor” deyince, doktor dedi ki: “A zayıf ihtiyar, ihtiyarlıktan!”

Adam “Ne yiyorsam hazmedemiyorum” dedi.

Doktor “Mide zayıflığı da ihtiyarlıktan” dedi.

Adam “Nefes alırken sıkıntı çekiyorum, nefes darlığım var” dedi.

Doktor dedi ki: “Evet, nefes darlığı da ihtiyarlıktan. İhtiyarlayınca insanda iki yüz türlü illet peyda olur.”

İhtiyar kızıp, “Be ahmak, lafın hep bu mu, sen doktorlukta yalnız bunu mu belledin? Be herif, Allah her derde bir derman verdi, bunu bilemiyor musun? Sen ahmak bir eşeksin, bilgin de kıt, aklın da ayağın kısa olduğundan yeryüzünde kalakalmışsın” dedi.

Doktor cevap verdi: “Ey yaşı altmış, işi bitmiş adam bu kızgınlık, bu hid-det de ihtiyarlıktan! Vücudun bütün cüzleri, zayıflar, yıpranır, sabır da azalır. İki çift söze bile tahammül edemez, haykırır. Bir yudum suyu bile hazmedemez, kusuverir! Ancak Allah sarhoşu olan ihtiyar müstesna. O tertemiz bir yaşayışa sahiptir.”

MEVLANA MÜZESİ

Mevlana Dergahının yeri, Selçuklu Sarayının gül bahçesi iken bahçe, Sultan Alaadin Keykubat tarafından Mevlana'nın babası Bahaeddin Veled'e hediye edilmiştir. Bahaeddin Veled 12 Ocak 1231 yılında vefat edince türbedeki bugünkü yerine defnedilmiştir. Bu defin gül bahçesinde yapılan ilk defindir. Bahaeddin Veled'in ölümünden sonra kendisini sevenler Mevlana'ya müracaat ederek babasının mezarının üzerine bir türbe yaptırmak istediklerini söylemişlerse de Mevlana "Gök Kubbe'den daha iyi türbe mi olur? diyerek bu isteği reddetmiştir. Kendisi 17 Aralık 1273 yılında

vefat edince Mevlânâ'nın oğlu Sultan Veled Mevlana'nın mezarının üstünde türbe yaptırmak isteyenlerin isteklerini kabul etmiştir. "Kubbe-i Hadra" Yeşil Türbe denilen türbe dört fil ayağı (Kalın sütun) üzerine 130.000 Selçuklu Dirhemine mimar Tebrizli Bedreddin'e yaptırılmıştır. Bu tarihten sonra inşaat faaliyetleri hiç bitmemiş, 19. Yüzyıl'ın sonuna kadar devam etmiştir. Mevlevi Dergahı ve türbe 1926 yılında "Konya Asar-ı Atıka Müzesi" adı altında müze olarak hizmete başlamıştır. 1954 yılında ise müzenin teşhir tanzimi yeniden elden geçilmiş ve müzenin adı "Mevlana Müzesi" olarak değiştirilmiştir. Müze alanı bahçesi ile birlikte 6 bin 500 metrekare iken, yeni istimlaklarla Gül bahçesi olarak düzenlenen bölümlerle birlikte 18 bin metrekareye ulaşmıştır. Müzenin avlusuna "Dervişan Kapısı" ndan girilir. Avlunun Kuzey

ve Batı yönü boyunca Derviş hücreleri yer almaktadır. Güney yönü, Matbah ve Hürrem Paşa Türbesinden sonra, Üçler Mezarlığına açılan Hamuşun (Susmuşlar) kapısı ile son bulur. Avlunun doğusunda ise Sinan Paşa, Fatma Hatun ve Hasan Paşa Türbeleri yanında Semâhâne ve Mescit bölümleri ile Mevlana ve aile fertlerinin mezarlarının da içerisinde bulunduğu ana bina yer alır. Avluya Yavuz Sultan Selim'in 1512 yılında yaptırdığı üzeri kapalı Şadırvan ile Şeb-i Aruz (Düğün Gecesi) havuzu ve avlunun kuzey yönünde yer alan selsebil adı verilen çeşme, ayrı bir renk katmaktadır.

Gül Krallığı

Mevlana Türbesini dolaşırken içim ferahladı huzur buldum. Ney sesinin ruhuma verdiği dinginlik geçmişimi düşünmeye sevk etti.

Ne zaman çocuktum ve ne kadar hızlı büyüdüm, anlayamıyorum. Daha dün gibi geliyor evimizin bahçesinde bir o yana bir bu yana koşuşturmalarım. O zamanlar bilgisayar oyunları, internet arkadaşlıkları etrafımızı sarmamıştı. Eski bir televizyonumuz vardı evimizde ve tek bir kanal izleyebiliyorduk.

Evimizin bahçesinde kendi başıma oyunlar türetirdim.

Evimizin önünde kılıcımla kötü otlara karşı savaşırdım. Isırğanları yerle bir ederdim, babamın diktiği gülfidanının hükümrantlığını daimi korurdum. Yıllar sonra tekrardan o evi gördüğümde ne fidan kalmış ne de o dönemdeki güller geride. Isırğanlar her tarafı sarmış, ısırğanlar tahta çıkmış. Üzüldüm. Koruyucu olmadığı için korunan da kalamamış...

Şems ve Mevlana

Konya denince iki isim geliyor hafızama, öncelikle Mevlana, üzerinde bulunduğum toprakların medarı iftarı, sonra onun en yakın dostu, hocası, yoldaşı; Şems.

Şems'in kabrinin nerede olduğu bilinmiyor ama burada, Konya'da onun için bir yer ayrılmış, orayı da gördüm.

Şems'in Konya'daki türbesi küçük, mütevazı, adeta saklanmış bir yerdir. Mevlana'nın o ihtişamlı türbesinin yanında -ki Mevlana "En güzel türbe Gökkuşbedir" der- sade, sakil ve sıradandır.

Şems'in hayatı ve ölümü hakkında birçok hikaye anlatılır. Konya'ya ilk gelişi ve yaklaşık dört yıl bura-

da kalışı ile Şems Mevlana'nın en değerlisi olur ve bir gün habersiz Tebriz'e döner. Ortalıkta dolaşan laflara cevaben Mevlana şöyle der, "Onun ışığı vurmazdan önce ölü bir nakıştı sadece taş duvarlarımızda. O, elindeki yay ile vurmazdan önce tellerime; hep aynı nameyi çalıp söyleyen, kendi sesine yabancı bir kuru rebaptım. Ben onun avucunda bağlar, bahçeler ağaçlar görür; deryalar gibi geniş, deryalar kadar berrak sular görürüm. Onun avucunda çıkan ağaçların gölgesinde dinlenirim. Lâkin siz bunların hiçbirini göremezsiniz."

Şems tekrar Konya'ya gelir. Fakat yine düşmanlıklar ve ardı sıra söylenenler durmaz. Bir gece aniden ortadan kaybolur. Mevlana'da meydana gelen büyük değişikliği hazmedemeyenler tarafından öldürüldü mü, yoksa geldiği gibi kimseye haber vermeden Konya'yı mı terk ettiği bilinmemektedir.

Dünya'nın birçok yerinde Şems'e izafe edilen yer vardır. Bunlardan hangisi olduğu bilinmez ama onun büyüklüğünün ve sevgisinin ne kadar derin olduğu apaçık ortadadır.

Mevlana'nın bir şiiri vardı, çok kere dinlemiştim ve her dinleyişimde farklı bir his kaplardı içimi. Konya sokaklarında dolaşırken o şiiri duymak öyle hoş oldu ki, Mevlana Türbesi'nden çıkmış bir bank üzerinde dinleniyordum, çantamdan kitabımı çıkardım ve okumaya başladım.

Duydum ki bizi bırakmaya azmediyorsun, etme.
Başka bir yar, başka bir dostu meylediyorsun, etme.

Sen yadeller dünyasında ne arıyorsun yabancı?
Hangi hasta gönüllüyü kastediyorsun, etme.

Çalma bizi, bizden bizi, gitme o ellere doğru.
Çalınmış başkalarına nazar ediyorsun, etme.

Ey ay, felek harab olmuş, altüst olmuş senin için...
Bizi öyle harab, öyle altüst ediyorsun, etme.

Ey, makamı var ve yokun üzerinde olan kişi,
Sen vartık sahasını öyle terk ediyorsun, etme.

Sen yüz çevirecek olsan, ay kapkara olur gamdan.
Ayın da evini yıkmayı kastediyorsun, etme.

Bizim dudağımız kurur sen kuruyacak olsan.
Gözlerimizi öyle yaş dolu ediyorsun, etme.

Aşıklarla başa çıkacak gücün yoksa eğer;
Aşka öyleyse ne diye hayret ediyorsun, etme.

Ey, cennetin cehennemin elinde olduğu kişi,
Bize cenneti öyle cehennem ediyorsun, etme.

Şekerliğinin içinde zehir zarar vermez bize,
O zehiri o şekerle sen bir ediyorsun, etme.

Bizi sevindiriyorsun, huzurumuz kaçır öyle.
Huzurumu bozuyorsun, sen mahvediyorsun, etme.

Harama bulaşan gözüm, güzelliğinin hırsızı.
Ey hırsızlığa da değen hırsızlık ediyorsun, etme.

İsyan et ey arkadaşım, söz söyleyecek an değil.
Aşkın baygınlığıyla ne meşk ediyorsun, etme.

Başkan Kopuz'dan Basın Açıklaması:

“ARTIK KANDİL DİYE BİR YER VAROLMAMALI”

7 Haziran 2015 Genel Seçimleri sonrasında başlayan terör saldırılarının, Eylül ayı boyunca çok daha kanlı ve kapsamlı hale geldiğine dikkat çeken Başkan Kopuz, “Vatan toprağının ayrılmaz parçaları olan Hakkari, Diyarbakır, Iğdır, Van gibi birçok il ve ilçemizden yeni şehit haberleri geliyor. Dağlıca’da şehadet mertebesine yükselen askerlerimize, Iğdır’da şehit olan polislerimize Allah’tan rahmet, Türk Silahlı Kuvvetlerimize, Emniyet camiamıza ve milletimize başsağlığı diliyorum” diye konuştu.

Her terör örgütü saldırısının, bizi Güneydoğu illerimize daha da güçlü bir şekilde bağladığını vurgulayan Başkan Kopuz şöyle konuştu:

“Herkes ve terör örgütü şunu bilmelidir ki, bu topraklar üzerinde son vatan evladı da sağ oldukça, o mülevves ve kirli emellerini hayata geçiremeyecektir. Yine herkes ve o terör örgütü bilsin ki, Doğu ve Güneydoğu illerimizden gelen her şehit haberi, oraları bizden uzaklaştıran bir olgu değil, Dağlıca’yı, Iğdır’ı, Diyarbakır’ı, Şemdinli’yi, Cizre’yi ayrılmaz bir şekilde bizimle birleştiren “perçin”lerdir.”

Başkan Kopuz, hain saldırıların bir kez daha, yapılması gereken tek şeyin terörün kökünü kazımak olduğunu ortaya koyduğuna dikkat çeke-

rek, “Masum yavruları öksüz, yuvaları ocaksız bırakan, bu amaçla polis ve askerlerimize karşı insanlık dışı yöntemler kullanıp onları bomba ve mayınla uçuran, kafalarına uyrurken kurşun sıkan teröristler, yok edilmelidir. Acılarımızı hafifletecek, kahraman asker ve polislerimizin ailelerini teselli edecek tek şey, intikamlarının misliyle alınmasıdır. Dağlıca ve Iğdır, bu ülkenin tarihine Kara Eylül olarak geçtikten sonra, Kandil diye bir yerin de artık var olmaması gerekir.”

Başkan Ali Kopuz, sözlerini şöyle sürdürdü: “Yüreğimiz yanarken, gözlerimizden yaş değil, kıvılcıklar fışkırmalı... Nutuk ile, basın toplantılarıyla kaybedilecek vaktimiz yok. Bölücü örgüt ortadan kaldırılmadığı sürece, hiç kimse yatağında rahat uyumamalı, hiç kimsenin boğazından bir lokma rahatça geçmemeli, hiç kimsenin yüzü gülmemeli...

Ocaklarımızı karartanın ocakları karartılmalı, kalbimizi dağlayanın kalbi dağlanmalı, gözlerimizi kanlı yaşa boğanların gözleri çıkartılmalı...

Terörle amansız, insafsız ve tavizsiz bir mücadele derhal hayata geçirilmeli. Kahraman asker ve polisimizi hedef alan teröristleri munis gösteren, onların açıklamalarına ve temsilcilerine insanî davranan başta medya ve diğer unsurlar olmak üzere herkese, bu ülke topraklarında yaşadıkları hatırlatılmalı... Teröriste terörist diyemeyenler, kendilerine gidecek başka vatanlar bulsunlar.

Acımız büyük... Evladını, kocasını, babasını, abisini, kardeşini bu vatan için şehid verenler, müsterih olun; acınız acımızdır... Yine müsterih olun, andınız da andımızdır... Kanları yerde kalmayınca dek takipçisi olacağız...”

İSTİB'DEN BANGLADEŞ'E BÜYÜK DESTEK

İSTİB, Chittangong Borsası, Genel Müdür Yardımcısı Mazbah Uddin, Genel Müdür Yardımcısı Monirul Hoque ve Genel Müdür Asistanı Kamal Uddin Jalal'dan oluşan Bangladeş heyetini ağırladı.

İstanbul Ticaret Borsası Başkan Yardımcısı İlhan Koyunseven tarafından karşılanan heyet ile emtia borsacılığı, borsacılık sistemlerini destekleyen, lisanslı depoculuk, elektronik ürün senetleri, elektronik pazarlar gibi konularda görüş alışverişinde bulunuldu. Toplantıda, Başkan Yardımcısı Koyunseven'e, Genel Sekreter Ali Yavuz Yiğit ile Genel Sekreter Yardımcısı Melike Ertekin eşlik etti.

Genel Sekreter Ali Yavuz Yiğit tarafından İSTİB faaliyetleri ve projeleri hakkında yapılan sunumla birlikte; aynı zamanda Türkiye ve dünyada emtia borsalarının içinde bulunduğu durum değerlendirildi.

İSTİB Başkan Yardımcısı İlhan Koyunseven de Bangladeş heyetine, İstanbul Ticaret Borsası ve çalışmalarını hakkında bilgiler verdi. "Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuğu" uygulamalarının, emtia ticaretini çok daha üst seviyelere taşıyacağını ve üreticiyi koruyacağını belirten Koyunseven, Türk halkı ile Bangladeşliler arasındaki dostluk, kardeşlik ve işbirliği bağlarının uzun yıllara dayandığına dikkat çekti

İSTİB Başkan Yardımcısı İlhan Koyunseven, Bangladeş heyetine, İstanbul Ticaret Borsası ve çalışmalarını hakkında bilgiler verdi. "Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuğu" uygulamalarının, emtia ticaretini çok daha üst seviyelere taşıyacağını ve üreticiyi koruyacağını belirten Koyunseven, Türk halkı ile Bangladeşliler arasın-

daki dostluk, kardeşlik ve işbirliği bağlarının uzun yıllara dayandığına dikkat çekti.

Ticaretimizi daha da geliştirmeliyiz

Bağımsızlık savaşı sırasında, Bengal Müslümanları tarafından toplanan yardımların, gizli bir şekilde milli mücadeleye destek olarak gönderildiğini hatırlatan Koyunseven şöyle konuştu: "O dönemde bize maddi manevi destek olan Bangladeş halkı 1971'de bağımsızlığını kazandığında onları tanıyan ilk ülkelerden biri de Türkiye olmuştur. Bangladeş Başbakanı Şeyh Hasina'nın ülkemize 2012 yılında yapmış buldukları resmi ziyarette, başta "Yatırımların Karşılıklı Olarak Teşviki ve Korunması" olmak üzere toplam yedi adet an-

laşma ve protokol imzalandı. Biz de Türkiye ile Bangladeş işadamları olarak ilişkilerimizi daha da geliştirmeliyiz."

THY'nin İstanbul-Dakka seferlerinin günlük hale gelmesiyle iki ülke arasındaki turizm ve ticaretin daha da gelişeceğini vurgulayan Koyunseven, Bangladeş'in başarı hikayesini takdirle izlediklerini söyledi.

Borsa kuruluşuna destek

Bangladeş heyeti de kurmayı planladıkları ticaret borsasıyla ilgili bilgi verdi. Bunun üzerine Başkan Yardımcısı Koyunseven, İstanbul Ticaret Borsası olarak, Bangladeş'te ticaret borsasının kuruluş ve geliştirilmesi için her türlü desteği vermeye hazır olduklarını kaydetti.

Kuru soğana muhtaç olmak eskilerde kaldı...

BEREKETİN VE BOLLUĞUN SİMGESİ: SOĞAN

Kimilerine göre fakirliğin simgesi, kimilerine göre ise kanaat ve tevekkülün sembolüdür soğan. O yüzden Aşık Mahsuni, “Yiğit muhtaç olmuş kuru soğana / Bilmem söylesem mi, söylemesem mi” diye yanık yanık söylenir. Sevdiğinin ardından dönmesi için yalvaran genç erkek ise, “Soğan ekmek yiyelim / Dön de gel Zeynebim” yakarışını türkülerdir. 2008 yılına kadar ortalama olarak 2 milyon tonun üzerinde soğan üreten Türkiye, bu yıldan sonra üretimde 2 milyon tonun altında kaldı.

Haber : Denizhan Dere

Sözlükler soğanı, “yemeklere çeşni vermek için kullanılan keskin kokulu, acı sebze” olarak tarif ediyor. Soğanın bilimsel tarifi ise zambakgiller familyasından “allium” cinsine dahil bitki şeklinde. Bu sözcük genel soğanlı bitkileri kapsarken, mutfakta kullanılan soğanı ise “allium cepa” karşılıyor.

Kültürümüzde ise kimilerine göre fakirliğin simgesi, kimilerine göre ise kanaat ve tevekkülün sembolüdür soğan. O yüzden Aşık Mahsuni, “Yiğit muhtaç olmuş kuru soğana / Bilmem söylesem mi, söylemesem mi” diye

yanık yanık söylenir. Ünlü ozan Aşık Veyssel ise alemin farklılıklarla dolu yapısına dikkat çekmek için “Birinin aklı yok deli divane / Bir kısmı muhtaçtır acı soğana” şeklinde dile getirir gönlündekileri. Sevdiğinin ardından dönmesi için yalvaran genç erkek ise, “Soğan ekmek yiyelim / Dön de gel Zeynebim” yakarışını türkülerdir.

Doğudan gelen şifa...

Oysa soğan, “çok eskiden beri” tarım bitkisi olarak insanoğlunun gündemindedir. Anayurdunun doğu olduğu söylenir. Rivayetlere göre 5 bin yıl

önce Orta Asya'nın bozkırlarından doğmuş, sonra da buradan Çin, Hindistan, Mısır ve ön Asya'ya yayılmış.

Bir başka görüşe göre ise ilk soğan üretimini Yunanlılar yapmış. Romalılar ise soğanı tüm Avrupa'ya tanıtarak, meşhur etmişler.

Tarih boyunca çeşitli coğrafyalarda sugan, soğun, sogano, songkina, sukanda, sovan, çuva, uskım gibi isimlerle anılan soğan ortak bir lezzetin adı olmuştur. Dilbilimciler, soğanın Türkçe bir sözcük olduğunu söylüyorlar.

Tablo1: İstanbul Ticaret Borsası Fiyat Bültenlerine Göre 2014-2015 yılları Temmuz ayı Kuru Soğan fiyatları karşılaştırması.

Tarih	En Az (TL/Kg)	En Az (TL/Kg)	En Az (TL/Kg)
Temmuz 2014	0.5	1.1	0.64
Temmuz 2015	0.5	1.3	0.67

Mısır'da kutsal sayılan soğan, farklı toplumların dinsel ritüellerinde yer bulurdu. Anadolu'da baharda doğanın uyanmasını, doğurganlığını ve bereketini simgelerdi. Hatta Hititler döneminde soğan bayramı bile yapılırdı. Halen Anadolu'da suyu kaçımasını diye soğan yumrukla kırılır ve en lezzetli yeri olarak kabul edilen ortası, "cücük" olarak adlandırılır.

Doğal antibiyotik

Tabipler ise soğanı güçlü bir doğal antibiyotik olarak nitelendiriyorlar. İçinde A, B ve özellikle C vitamini, fosfor, iyot, silis, kükürt gibi son derece faydalı vitamin ve maddeler bulunduğunu belirtiyorlar. Tüm bu özelliklerine rağmen, yiyenlerin ağzında bıraktığı ağır kokusu tüketimi noktasında olumsuz bir nitelik olarak görünmektedir.

Soğan figürüne Mısır piramitleri üzerindeki hiyerogliflerde sıkça rastlanır. Çin ve Mısır'da hem ilaç olarak, hem de mumyalama işlemlerinde kullanılmış. Bugün nerede ise her yemeğin içinde soğana yer verilmesi, soğanda bulunan temizleyici ve iyileştirici özelliklere bağlanmaktadır. Çünkü yemeklere katılan soğan diyeti artırır ve bağırsakları temizler.

Üretimde dünya altıncısıyız

BM Gıda ve Tarım Örgütü verilerinin 2013 yılı verilerine göre dünyada yaklaşık olarak 4,5 milyon hektar alanda 86 milyon ton kuru soğan üretiliyor. Soğan üretiminde Çin birinci sırayı alırken, Hindistan 2'inci sıradadır. Türkiye ise 63.796 hektar

alanda yaptığı 1 milyon 900 bin ton üretim ile 6'ıncı sırada yer alıyor.

Türkiye'de soğan üretiminin ne yazık ki azalan bir trendi var. 2008 yılına kadar ortalama olarak 2 milyon tonun üzerinde soğan üreten Türkiye, bu yıldan sonra 2 milyon tonun altında kaldı.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin istatistiklerine göre, soğan üretim bölgeleri arasında Ankara, yüzde 22,5'lik payla birinci sırada yer alıyor. Amasya yüzde 16.5, ile ikinci, Eskişehir yüzde 9.2 ile üçüncü, Hatay yüzde 8.6 dördüncü olurken diğer bölgelerde şöyle sıralanıyor: Adana, yüzde 7.9, Çorum yüzde 5.8, Tokat yüzde 4.8 ve Bursa yüzde 4.2. Hatay ve Adana'da daha çok yazlık soğan üretimi yapılırken, Amasya ve Ankara'da kışlık soğan üretiliyor.

Soğanın faydaları

Soğanda bol miktarda A, B ve özellikle C vitamini, fosfor, iyot, kükürt, silis bulunur. Antibiyotik vazifesi

görür. Hazmı kolaylaştırır. İdrar söktürücüdür. Vücuttaki ürenin ve fazla tuzun atılmasına yardımcı olur. Kandaki şeker seviyesini düşürür. Karaciğer ve bağırsakları temizlediği söylenir. Ayrıca yüksek tansiyonu düşürür, iyi kolesterol düzeyini artırır.

Tablo2: Ülkemizde Yıllara Göre Kuru Soğan Üretimi
Kaynak: TÜİK 2015

Yıl	Üretim (ton)
2001	2.150.000
2002	2.050.000
2003	1.750.000
2004	2.040.000
2005	2.070.000
2006	1.765.396
2007	1.859.442
2008	2.007.118
2009	1.849.582
2010	1.900.000
2011	2.141.373
2012	1.735.854
2013	1.904.846
2014	1.790.000

Ortadoğa'daki son gelişmeler ihracatımızı olumsuz etkiledi...

TÜRKİYE'NİN SOĞAN DEPOSU: POLATLI

İstanbul Ticaret Borsası Patates ve Kuru Soğan Meslek Komitesi ve Meclis üyeleri, soğancılık sektörünün sorunlarını ve çözüm yollarını anlattılar. Meclis Üyesi Mehmet Karakuş, Komite Başkanı Zeki Akın ve Komite Başkan Yardımcısı Ali Metin Şimşek, Türkiye'de yetiştirilen soğanların ağırlıklı Polatlı ve Çorum civarında olduğunu belirterek, Polatlı'nın tek başına Türkiye tüketiminin yüzde 80'ini karşıladığını ifade ettiler.

Soğanın kırmızıdan beyaz türe tüm hikayesini dile getiren üyeler, komşu ülkeler Irak ve Suriye'deki son gelişmelerin Ortadoğu ülkelerine soğan ihracatını derinden etkilediğini kaydettiler.

Öncelikle ülkemizde soğanın yetiştiği yöreleri sormak istiyorum. Soğan Türkiye'de nerelerde yetişiyor?

Karakuş: Soğan en çok Polatlı'da yetişiyor. Polatlı Türkiye'nin soğan deposudur, diyebiliriz. Belki de yüzde 70 üretim Polatlı'da yapılıyor. Ayrıca Eskişehir, son birkaç yıldır da Konya, Çorum gibi çeşitli yerlerde yetiştiriliyor. Tekirdağ da ise soğancılık artık bitiyor. Orada daha çok kırmızı soğan var.

Polatlı'da daha çok hangi tür yetiştiriliyor?

Karakuş: Daha çok yemeklik dediğimiz soğan yetişiyor. Bu soğanlar ağır yemeklere, etli yemeklere uygun değildir. Kırmızı soğan dediğimiz, daha kalın kabuklu ve biraz daha acı olan soğanlar, aslında ağır yemekler için ve etli yemekler için daha uygundur. Ancak pazar, yani tüketici-

İSTİB Meclis Üyesi Mehmet Karakuş

Soğan üretimi, aşırı yağış ve buna bağlı olarak artan nemliliğin sebep olduğu "Mildiyö" adı verilen hastalıktan çok etkileniyor.

ler yemeklik dediğimiz, daha ince kabuklu ve daha az acı olan su soğanı dediğimiz beyaz soğanı talep ediyor.

Soğan'ın baş düşmanı: Mildiyö

Soğan üretiminde bir istikrar yok gibi. Bir sene az, diğer sene fazla. Bunu neye bağlıyorsunuz?

Karakuş: Elbette rekolte yıldan yıla değişiyor. Bunun çeşitli sebepleri olabiliyor. Soğan ve patates üretimi, aşırı yağış ve buna bağlı olarak artan nemliliğin sebep olduğu "Mildiyö" adı verilen hastalıktan çok etkileniyor. Bu hastalık ortaya çıkınca rekolte düşüyor. Nitekim bu sene oldukça fazla yağış oldu. Ekim alan-

ları oldukça fazla olmasına rağmen soğan rekoltesi de, bu hastalığa bağlı olarak düşük olacak görünüyor. Dolayısı ile soğan fiyatlarında bir artış beklentisi var.

Hasat ne zaman başlıyor?

Karakuş: Hasat aşağı yukarı Ağustos'un ortalarında başlayıp Ekim sonuna, Kasımın başına kadar devam eder.

Soğan daha çok iç pazar da mı tüketiliyor?

Karakuş: Evet, ağırlıklı olarak iç pazarda tüketiliyor. Son zamanlarda artan olaylar, Ortadoğu kapısını kapattı maalesef. Halbuki geçen sene Ortadoğu'ya ihracatımız vardı.

Ülkemizde soğan üretiminin büyük kısmını Ankara Polatlı karşılıyor. Geri kalan bölgelerde ise Amasya, Eskişehir, Hatay, Adana, Çorum, Tokat ve Bursa öne çıkan illerimiz.

İSTİB Patates ve Kuru Soğan Meslek Komitesi Başkanı Zeki Akın

Beyaz soğan salata yapımında kullanılır. Kırmızı soğan ağır ve etlik yemeklerde kullanılır. Mor soğanlar tatlıdır, balık yanına kullanılır. Gümüş soğan ise tıbbi konularda kullanılmaktadır.

Soğan'ın tüm renkleri

Soğan türleri nelerdir?

Akın: Soğanın da çeşitli türleri var. Bu türler renklere göre isimlendiriliyor. Beyaz, gümüş, kırmızı ve mor soğan çeşitleri var. Beyaz dediğimiz soğan, daha çok yemeklidir. Fazla asitli değildir. Özellikle salata yapımında kullanılır. Yemeklik olarak kullanıldığında, yemeğin içinde kaybolur gider. İnce kabukludur. Bu beyaz soğan türü, Polatlı bölgesinde yetişir.

Kırmızı soğanlar ise Çorum merkezli bölgede yetişir. Bu soğan fazla sulanmaz, ağır ve etli yemeklerde kullanılır. Kavrulduğunda hemen erimez, diri kalır. Daha acıdır. Kalın kabukludur. Geçmişte bu soğanlara "fanta" da denilirdi. Az önce söylediğim gibi bölgesel olarak genelde Çorum'da yetişir. Bir zamanlar Tekirdağ'dan da gelirdi.

Mor soğanlara gelince, bunlar tatlıdır. Asit oranı düşüktür. Genellikle balık soğanı olarak düşünülür. Balık yanına kullanılır. Polatlı ağırlıklı olmak üzere birçok yerde yetiştiriliyor.

Gümüş soğan ise daha çok tıbbi konularda kullanılmaktadır. Kalbe, astıma, şekere iyi geldiği rivayet ediliyor. Detoks uygulamalarında da kullanılıyor.

6 ay saklanabiliyor

Soğanların depolanması konusunda bilgi verebilir misiniz?

Akın: Soğanları 5-6 ay, uygun ortamı sağlamak koşuluyla, depolamak mümkün oluyor. Ancak depolama koşulları çok önemlidir. Merdiven altı ve nem, ısı gibi temel konularda yeterliliği bulunmayan depo koşullarında bu süreden bahsetmek mümkün değil. Yani o zaman 5-6 ay gibi uzun bir süre depolamak mümkün olmaz.

Soğanın 6 aya kadar depolanması üretici açısından olumlu bir durum değil mi?

Şimşek: Evet, soğan üreticisi bu konuda bir sorun yaşamıyor. Ayrıca soğan, yazın yazlık, kışın da kışlık ekimi yapılan bir ürün olduğu için üreticinin bu anlamda yaşadığı bir sorun bulunmuyor. Soğan bütün yemeklerin içinde olan ve sürekli tüketilen bir ürün olması sebebiyle her zaman talebi olan bir üründür.

Türlere göre de tüketimler değişiyor. Mesela Polatlı soğanı tüketimin yüzde 70'ini karşılıyor diyebiliriz. Tüketim sıralamasında daha sonra sıra ile kırmızı soğan, mor soğan ve gümüş soğan geliyor.

Soğan'ın fiyatı nasıl belirleniyor, mekanizma nasıl işliyor?

Karakuş: Fiyatı etkileyen birçok nitelik var. Sözelimi ürünün kalitesi, kabuklu olup olmaması, sapı ve sakalı olup olmaması, boyu, kalibresi, ambalajı gibi birçok değişkene göre ortaya çıkıyor fiyat. Tek kabuklu veya üç kabuklu olması, rengi bile fiyatı etkileyebilir. Tek bir fiyat uygulaması var diyemeyiz. Her pazarlık ayrı ve bağımsızdır. Ama üç aşağı beş yukarı belirli bir eşik arasında kalır.

Şimşek: Tabii ki, burada üretim unsurunu da göz ardı etmemek gerekiyor. Rekolte çok ise fiyat arz ve talep terazisine göre düşüyor. Tam tersi olursa, yani rekolte azalırsa fiyat da ona göre artıyor.

Akın: Bu konuya başka bir açıdan yaklaşmak istiyorum: Ulusal ekim politikasının belirlenmesi ve ekimin buna göre yapılması, rekoltenin planlanabilmesini ve öngörülebilmesini sağlayacaktır. Böylece hem fiyat, hem değer açısından dengeyi sağlayacaktır. Şu anda dağınık bir üretim olduğundan, rekolteyi öngörebilmek mümkün değil.

Karakuş: Ürün görselliği de önem taşıyor. Müşteri temiz, ayıklanmış, zedelenmemiş ürünleri almak istiyor. Bu durum da fiyatı etkileyebiliyor.

Hale girmeyen ürünler, büyük sorun

Peki, soğanlılık sektörünün ne gibi sıkıntılarında söz edilebilir?

Karakuş: Bizim için önemli sorunların başında hale girmeden, doğrudan marketlere giden ürünler yer alıyor. Biz almış olduğumuz ürünü işliyoruz, paketliyoruz vergi, harç ve rüsum gibi ödeme yükümlülüklerimizi yerine getiriyoruz.

İSTİB Patates ve Kuru Soğan Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı Ali Metin Şimşek

Benim yüklendiğim maliyetimi kaçak getiren yüklenmediğinden, onun fiyatı ile rekabet etmem mümkün değil.

Ancak tarladan, hale girmeden doğrudan marketlere giren ürünler var. Bu rekabet imkânımızı yok ediyor. Normal şartlarda, tarladan çıkan ürün, hale girmeli, bakanlığa bildirilmeli, künyeleri çıkarılmalıdır. Bu konudaki çözüm denetimden geçiyor. Bir kural varsa o kural herkes için geçerli olmalı.

Şimşek: Kaçak getirenler ile benim rekabet etmem mümkün değil; çünkü ben kayıtlı ve kuralına uygun yapıyorum. Benim yüklendiğim maliyeti kaçak getiren yüklenmediğinden, onun fiyatı ile rekabet etmem mümkün değil.

Soğanlar 25 kg'lık çuvallara konmalı

Karakuş: Şöyle bir konuyu da gündeme getirmiştik. Genel kabul gören bir paketleme standardı var. Top tancılar arasında, her çuval 50 kg olarak doldurulur. Bu ağırlık olduk-

ça fazladır. Bizim çalışma biçimimiz gereğince bu çuvallar kişiler tarafından taşınır. Bu anlamda çalışan bulmakta bile zorlandığımız zamanlar oluyor. Ayrıca bu ağırlığın altında kalan soğanlar eziliyor. Fire artıyor.

Fire vermenin önüne geçmek için 25 kg ağırlığında çuvallar hazırlanmasını teşvik etmek faydalı olacaktır. Tabi bunun çuval maliyeti olduğu için talep edilmiyor. Ancak fire maliyeti düşünülünce bence daha yüksek bir maliyet ortaya çıkmış oluyor. Yaklaşık yüzde 5-6 düzeyinde fire ortaya çıkıyor. Bir firmada günde yaklaşık 25 ton ürün işlendiğini düşünürsek, 1,5 ton fire demek. Bu ise oldukça ciddi bir rakamdır.

İSTİB'den Rize çıkartması...

“RİZE’NİN SORUNLARI, BİZİM SORUNLARIMIZDIR”

İstanbul Ticaret Borsası, Anadolu ticaret borsalarıyla yakın işbirliği kurma, ortaklaşa yapılan etkinlikleri artırma ilkesi doğrultusunda, Rize Ticaret Borsası ile Rize’de müşterek toplantılar gerçekleştirdi. Rize’nin kalkınmasının İstanbul’un ve Türkiye’nin kalkınması olduğunu belirten İSTİB Başkanı Ali Kopuz, Rize’nin ekonomik sorun ve faaliyetlerini kendine aitmiş gibi görev edindiğini belirtti.

Rize Valisi Ersin Yazıcı ve İSTİB Heyeti

İstanbul Ticaret Borsası, Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz başkanlığındaki bir heyet ile Rize çıkartmasında bulundu. Meclis ve Yönetim Kurulu üyelerinden oluşan İSTİB heyeti, Rize’de çeşitli temaslarda bulunarak, kurumlar ve işadamları arasında işbirliğini artırarak birbir temas ve projeleri çoğaltmayı amaçladı. 7 - 9 Eylül 2015 tarihleri arasında gerçekleşen İSTİB heyet ziyareti sırasında yoğun bir tempo ile çeşitli kurum ve kuruluşlar ziyaret edilirken, aynı zamanda iş adamları arasında kalıcı ticari köprüler kurulum çalışmaları yapıldı.

Kapımız Rize’ye Açık...

İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve Meclis üyelerinden oluşan İSTİB heyeti, Rize temaları çerçevesinde ilk olarak Rize Valisi Ersin Yazıcı’yı ziyaret etti. Ziyarette konuşan İSTİB Başkanı Ali Kopuz, kendisinin de Rizeli olduğunu hatırlatarak, Rize’nin kalkınmasının sağlanması ve gelecekte daha da iyi

noktalara ulaşması için, ortak projeler gerçekleştirilebilecek tüm kurum ve kuruluşlara kapılarının açık olduğunu söyledi.

Başkan Kopuz, İstanbul Ticaret Borsası’nın Türkiye ve dünya için önemini farkında olduklarını, bu sebeple bu önemli göreve talip olduklarını, illerin kalkınması için tüm kurumların uyumlu bir şekilde ve iş birliği içinde çalışması gerektiğine dikkat çekti.

Rize Valisi Ersin Yazıcı da, İstanbul Ticaret Borsası heyetinin ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getirerek, İSTİB’in Türkiye’nin önde gelen borsalarından olduğunu, çalışmalarını ile dikkat çektiğini belirtti. Yazıcı, “İstanbul Ticaret Borsası’na göstermiş oldukları vefadan dolayı teşekkür ediyor, başarılarınızın devamını diliyorum” dedi.

Sorunlar Konuşuldu

İstanbul Ticaret Borsası’nın Rize ziyaretleri kapsamında, Rize Ticaret

Borsası’nın ev sahipliğinde gerçekleştirilen “İstanbul ve Rize Ticaret Borsaları Müşterek Toplantısı” 7 Eylül Pazartesi günü yapıldı. İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz, Meclis Başkanı Bülent Kasap, Rize Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Erdoğan, Meclis Başkanı Resul Okumuş ve her iki borsanın Meclis ve Yönetim Kurulu üyelerinin katılımı ile yapılan toplantının açılışını Rize Ticaret Borsası Meclis Başkanı Resul Okumuş yaptı.

Rize Ticaret Borsası Meclis Başkanı Resul Okumuş

Rize Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Erdoğan

İSTİB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz

İSTİB Meclis Başkanı Bülent Kasap

Okumuş, terör örgütü tarafından gerçekleştirilen hain saldırıları kınayarak şehit ailelerine başsağlığı diledi. Sektörel sorunlara da değinen Okumuş, Türkiye’de zaman zaman meydana gelen stok problemlerine dikkat çekerek, “İkinci Sürgün Çay” üretiminin giderek arttığını ve stok sorununun oluşabileceğini hatırlatarak, stokların eritilmesi gerektiğini belirtti.

Rize Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Erdoğan yaşanan terör eylemlerinin ekonomiyi olumsuz etkilediğine değindi. Çayla ilgili sorunların devam ettiğini ve Rize

Ticaret Borsası’nın bu konuda çalışmalarının bulunduğunu anlatan Erdoğan, kardeş borsa İstanbul Ticaret Borsası ile çalışmalarını paylaştıklarını ve işbirliklerinin devam edeceğini ifade etti.

Son konuşmacı olarak kürsüye gelen İSTİB Başkanı Ali Kopuz da, sözlerine terör saldırılarını lanetleyerek başladı. Kopuz, bir an önce bu menfur saldırıların faillerinin kökünü kazınması gerektiğini söyledi. Ekonomik konular hakkındaki görüşlerini de açıklayan Başkan Kopuz, Rize’nin ekonomik sorun ve faaliyetlerini kendine aitmiş gibi görev edinerek,

elinden geleni yaptığını belirtti. Kopuz, kurumlar arası işbirliğinin her zaman etkili sonuçlar verdiğine dikkat çekerek, işbirliği ve ortak projelerin önemini vurguladı.

İSTİB Meclis Başkanı Bülent Kasap da, şehitlerimizi rahmetle anarak başladığı konuşmasında Rize Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Erdoğan tarafından dile getirilen konulara katıldığını belirtti. Kasap, sıklıkla bir araya gelerek gerekli çalışmaları yaptıklarını, İSTİB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz tarafından da her kanaldan desteklendiklerini belirtti.

TİCARET VE SANAYİ ODASI'NA ZİYARET

Rize Ticaret ve Sanayi Odası'nı da ziyaret eden İSTİB Heyeti, Yönetim Kurulu Başkanı Şaban Aziz Karamehmetoğlu, Yönetim Kurulu üyeleri Ramazan Meral, Cem Temizel ve Murat Artan ile Genel Sekreter Gafur Karali tarafından karşılandı. Toplantıda kurumlar ve yürütülen projelerle ilgili görüş alışverişinde bulunuldu.

İSTİB Heyeti, Rize Ticaret ve Sanayi Odası'nı ziyaret etti

ÇAYIN PATRONU: ÇAYKUR

ÇAYKUR Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne giden İSTİB heyeti, ÇAYKUR Genel Müdürü İmdat Sütüloğlu ile görüşerek, ÇAYKUR ve çalışmalarına ilgili bilgi aldı. Görüşmede Rize ekonomisini lokomotif çay sektörünün geliştirilmesiyle ilgili görüş alışverişinde de bulunuldu. Beyaz çayın önemine ve değerine değinilen toplantıda, beyaz çayın ülke turizmine bile katkı sağladığı belirtildi.

İSTİB Heyeti, ÇAYKUR Genel Müdürü İmdat Sütüloğlu'nu ziyaret etti

2015 NECİP FAZIL ÖDÜLLERİ AÇIKLANDI

Star Gazetesi tarafından üstat Necip Fazıl Kısakürek'in kültürel ve manevi mirasının yaşatılması gayesiyle hayata geçirilen ve 2014 yılında ilki verilen Necip Fazıl Ödülleri, bu yıl da sahipleriyle buluştu.

Önceki yıllarda Necip Fazıl'ın en büyük eseri olarak gösterilen Büyük Doğu'nun tıpkıbasımlarını da, üstadın hatırasına saygı olarak okurlarına sunan Star Gazetesi, Necip Fazıl Ödülleri'ni düzenleyerek entelektüel verimliliğe, Türkiye'de kültür sanat, edebiyat ve fikir hayatının zenginleşmesine katkı sağlayacak ödüllerin her yıl gelenekselleştirerek sürdürülmesini hedefliyor. Beşir Ayvazoğlu, Osman Konuk, Turan Karataş, M.Fatih Andı ve Hicabi Kırlangıç'tan oluşan jüri heyeti kazanan isimleri açıkladı.

İşte o isimler, kategorileri ve kazanma gerekçeleriyle şöyle açıklandı:

Şiir Ödülü- Cevdet Karal:

İlk kitabı Horozlu Ayna ve Ölüm'den sonra son kitabı Cesedi Nereye Gömelim'e kadar Modern Türk Şiirinin nitelikli bir temsilcisi olması, düşünsel derinliği de içeren Türkçe ustalığı ve kendi kuşağını poetik açıdan temsil kabiliyetine sahip olması sebebiyle şair Cevdet Karal'a verildi.

Hikâye Ödülü- Sibel Eraslan:

Hikâye türünde ortaya koyduğu eserlerde, insanımızın hayatlarında göz ardı edilen incelikleri, yerli ve asil duruşu, kadın duyarlığında kolayca fark edilemeyen kırılğan dokuları etkili bir dille anlatması ve Türkçe'nin anlatı imkânlarına yeni kapılar aralaması sebebiyle Sibel Eraslan layık görüldü.

Tercüme Ödülü- Senail Özkan:

Geothe, Hammel ve AnnemarieSchimmel gibi önemli şair ve yazarların eserlerini Almanca'dan çevirmesi, özellikle Geothe'nin Türkçe'de tam tercümesi bulunmayan Doğu-Batı Divanı'nı başarılı bir şekilde dilimize kazandırması sebebiyle Senail Özkan'a verildi.

Fikir Araştırma Ödülü- İlhan Kutluer:

İlhan İslam düşüncesini modern batı düşüncesiyle birlikte işleyen ve yorumlayan bir düşünce ve bilim adamı olması, özellikle İslam'ın erken dönemlerinin düşünce ortamını, kaynaklarını ve eserlerini; İslam'ın Klasik Çağında Felsefe Tasavvuru, Kalam Felsefesi Üzerine Araştırmalar, İlim ve Hikmet'in Aydınlığında, Yitirilmiş Hikmeti Ararken gibi araştırma-inceleme kitaplarında çalışma konusu yapması sebebiyle Necip Fazıl Fikir Araştırma Ödülü'ne layık görüldü.

Saygı Ödülü- Rasim Özdenören:

Birinci yıl üstad Nuri Pakdil'e verilen Necip Fazıl Saygı Ödülü'ne ikinci yılında, elli yılı aşkın bir süredir kültür ve sanat hayatımızda fikir ve edebiyat eserleriyle önemli bir yer edinmiş olan öykücü Rasim Özdenören layık görüldü.

SAKARYA TİCARET BORSASI BAŞKANI, İSTİB'TE...

Sakarya Ticaret Borsası (STB) Yönetim Kurulu Başkanı Cevdet Mete, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz'u ziyaret etti. Ülke gündeminin değerlendirildiği sohbette, karşılıklı görüş ve bilgi alışverişinde bulunuldu.

Sakarya Ticaret Borsası'nın faaliyetleri hakkında bilgi veren Başkan Mete, İSTİB ile daha sık bir araya gelip ortak çalışmalar ve projeler yapmak istediklerini, bu kapsamda ikili temaslarının geliştirilmesini arzuladıklarını belirtti.

TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İSTİB Başkanı Ali Kopuz da borsalar arası ilişkilerin geliştirilmesinin önemine vurgu yaparak, ortak projelerin yaratacağı sinerji ile daha büyük hizmetlere imza atılacağı vurguladı.

TUROB VE TUGEV'DEN İSTİB'E ZİYARET

İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz, TUROB (Turistik Otelciler, İşletmeciler ve Yatırımcılar Birliği) Başkanı Timur Bayındır, Genel Müdür İsmail Taşdemir ve TUGEV (Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Bahadır Yaşık'ı makamında ağırladı.

Kurumlar arasında işbirliği olanaklarının değerlendirildiği ziyarette, her iki taraf da faaliyet ve projeleri hakkında bilgi verdi. Başkan Kopuz, İstanbul Ticaret Borsası'nın Bahçekapı'da bulunan idari binası ve tarihçesi hakkında misafirlerini bilgilendirdi.

Başkan Kopuz, İstanbul Ticaret Borsası'nın 1925 yılından bu yana bu

binada faaliyetlerini sürdürdüğünü ve İstanbul ve Türkiye Ekonomisine yön verdiğini anlattı.

Son günlerde gerçekleşen terör sal-

dırlarının da gündeme geldiği konuşmada, terör olaylarının yabancı turistler üzerinde negatif etkisinin olacağı değerlendirildi.

İSTİB Yönetim Kurulu Üyesi Zelkif Kopuz'un büyük başarısı

EN HIZLI BÜYÜYEN 100 ŞİRKET ARASINDA BİR İSTİB'Lİ

İSTİB Yönetim Kurulu Üyesi Zelkif Kopuz'un Yönetim Kurulu Başkanı olduğu Gündoğdu Gıda Süt Ürünleri Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş., Türkiye'nin en hızlı büyüyen ilk 100 şirketi arasına girmeyi başardı. Gündoğdu Gıda, ödülünü, TOBB Başkan Yardımcısı ve İSTİB Başkanı Ali Kopuz'un elinden aldı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) öncülüğünde, TEPAV ve All-Word Network işbirliğinde yapılan Türkiye'nin en hızlı büyüyen ilk 100 şirketi yarışmasında, İSTİB Yönetim Kurulu Üyesi Zelkif Kopuz'un sahibi olduğu Gündoğdu Gıda Süt Ürünleri Sanayi ve Dış Ticaret AŞ dereceye girerek ödüle layık görüldü. Zelkif Kopuz'a ödülü, TOBB Başkan Yardımcısı ve İSTİB Başkanı Ali Kopuz tarafından verildi. Yarışmanın birincisi ise 2011-2013 döneminde

satış gelirlerini yüzde 8 bin 754 oranında artıran Maren Maraş Elektrik oldu. Gündoğdu Gıda ise 100 şirket arasında 66. oldu.

Törende konuşan TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, girişimciliğin Türkiye'de daha çok desteklenmesi ve takdir edilmesi gerektiğine işaret etti. Herkesin garanti iş peşinde olduğunu söyleyen Hisarcıklıoğlu, ilk 100'e giren şirketlerin rakamsal görünümü hakkında da bilgi verdi. Bahsi geçen 100 şirketin toplam ci-

rosunun 2,7 milyar dolar, ortalama şirket cirosunun 25 milyon dolar, şirketlerin, 2011-2013 döneminde ortalama büyüme oranının yüzde 358 olduğunu ve şirketlerin büyüme hızının Türkiye ekonomisi milli gelir artış hızından 15 kat daha yüksek olduğunu belirtti.

Yapılan konuşmaların ardından, ilk 100'e giren şirketler, TOBB, Oda ve Borsa Başkanlarından ödülleri aldılar.

GÜNDOĞDU GIDA, “BOHÇA PEYNİR” İLE ALTIN MADALYA KAZANDI

Gündoğdu Gıda, bir de uluslararası başarıya imza attı. Nantwich Tarım Cemiyeti (Nantwich Agricultural Society) tarafından düzenlenen ve dünyanın en büyük ve en iyi peynir yarışması olarak gösterilen Nantwich Uluslararası Peynir Yarışması (International Cheese Awards)'nda 2015 yılının kazananları arasında Gündoğdu gıda da var. Zekif Kopuz'un Yönetim Kurulu Başkanlığını yürüttüğü Gündoğdu Gıda, 31 farklı ülkeden 4.615 peynir ve süt ürünü çeşitlerinin katılımıyla gerçekleşen organizasyonda farklı ürünleri ve yenilikleriyle dikkatleri çekmeyi başardı.

1897'den beri İngiltere'nin Nantwich kentinde düzenlenen yarışma bu yıl 27 ve 28 Temmuz da gerçekleşti. Gündoğdu Gıda, bu köklü organizasyonda Doğal peynirde perakende paket inovasyonu, dizaynı, sunumu ve tasarımı dalında Altın Ödül kazana-

rak ülkemize büyük bir gurur yaşattı. Gündoğdu Gıda, “dışı da peynir içi de peynir” sloganıyla sunulan “Bohça Peynir” (Poucheese) ile sadece büyük jürinin değil yarışma Genel Sekreteri Adrian Lawrence'ın da dikkatini çekmeyi başardı.

Lawrence, Gündoğdu Gıda'nın yarışmalarında birincilik ödülüne ulaşan ilk ve tek Türk firması olduğunu söyleyerek emeği geçen herkesi kutladı ve önümüzdeki yıl Gündoğdu Gıda'yı yeniden yarışmalarında görmek istediklerini ilettili.

İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu üyesi ve Gündoğdu Gıda Yönetim Kurulu Başkanı Zekif Kopuz ise,

“Bu ödülle kalitemizi uluslararası alanda tescillemiş olduk. Birincilik ödülünü böylesi köklü bir organizasyonda kazanmamız ayrı bir gurur vesilesi olmuştur” dedi.

Bu ödülle yurtdışında rekabet edebilir bir kuruluş olduklarını da gösterdiklerini belirten Kopuz, “Ülkemizi dünyanın en büyük ve en iyi yarışmasında başarıyla temsil etmiş olmanın gururunu duymaktayım. Hem bizi bu ödüle layık görenlere hem de destekleri için borsamıza teşekkür ediyorum. Bu bir bayrak yarışıdır. Umarım diğer Türk firmalar da uluslararası yarışmalarda bu tarz başarılarla imza atarlar ve ülkemizi gururlandırır” şeklinde konuştu.

'Küresel münafık'lara inat, biz işimize bakalım

Bayram sonrası, Türk Ekonomisi açısından zor bir etaba giriyoruz. Bir yandan, seçmenin bir önceki genel seçimde kullandığı oyu muhafaza edebilmek adına, Meclis'e girme olasılığı hayli yüksek olan dört siyasi parti arasında basıncı hayli yüksek bir siyasa propaganda dönemi geçireceğiz; bir yandan da, ABD Merkez Bankası (FED) ve Çin gibi küresel ölçekte etkisi olan önemli başlıklara yönelik türbülansa karşı, ekonomimizi hazırlıklı kılmamız gerekecek

Uluslararası ekonomi medyasında ise, Brezilya ve Rusya'ya yönelik 'linç' girişimleri, söz konusu ülkelerin felakete sürüklendiklerine dair yazı bombardımanı, kısmen Çin'i ve şimdi ufak ufak Hindistan'ı da içine dahil etmeye başladı. Yani, sen misin G7 ekonomilerine karşı, 2008'deki küresel krizden bu yana, giderek 'yıldızı yükselen' ekonomi olmak? BRIC, yani Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin şimdi söz konusu uluslararası ekonomi medyasının 'ısırlacak', 'örselenecek' ekonomileri olarak, saldırı altında.

2015 yılı başında, BRIC'in yanı sıra, MINT, yani Meksika, Endonezya, Nijerya ve Türkiye gibi, yükselen yeni bir dörtlü daha gündeme geldi. Ve, hiç şüphesiz, bu yeni dörtlü için de şimdi dozajı her geçen gün artan bir 'felaket tellallığı', bir 'kötümser senaryo' bombardımanı, dozajı artarak kendisini hissettirmekte. Kah, BRIC ve şimdi MINT grubundaki ülkelerin ekonomi yönetimlerine yönelik, kötü yönetildiklerine dair iddialar, yakıştırmalar; kah, söz konusu ekonomilerde merkez bankası bağımsızlığının 'büyük tehlikede' olduğuna dair iddialar. Küresel ekonomik sistemi krizi sokan büyük ekonomiler, onların izledikleri para ve maliye politikaları, bu politikadaki hataları ve uluslararası ölçekte önde gelen bankaların ve finans kurumlarının bir ölçüde suç sayılabilecek ihtiras ve finansal aç gözlülüğünü görmemezlikten gel; ardından, gelişmiş ekonomilerin yedikleri herzelerden kendi korumaya çalışan gelişmekte olan ekonomilere göz dağı ver. İşte, 'tarafsız yayıncılık'.

Ekonomi çevrelerinin 'inançlı' güçlendirilmeli

Yukarıda adlarını saydığımız ülkelerin hemen hemen tümünde, ekonomi yönetimini oluşturan kurumlar, bilhassa

PROF. DR.
KEREM ALKİN

EKONOMİYE BAKIŞ

merkez bankaları ile, siyasi sorumluluğu taşıyan hükümetler arasında bir diyalog eksikliği, birbirini karşılıklı anlamama noktasında bir sıkıntı gözlemleniyor. Merkez bankalarının 'araç bağımsızlığı', ülke ekonomisinin öncelikleri ve bu öncelikleri 'olabilir' kılabilmek adına izlenecek strateji ve adımların tartışılması boyutunda, bir tıkanmayı da beraberinde getirmiş. En üst noktadaki siyasi iradeden başlayarak, ülkeyi yöneten siyasi irade ve hükümet ile, ekonomi yönetimindeki merkez bankası ve hazine gibi kurumlar arasında giderek arttığı gözlenen diyalog eksikliği, çok büyük riskleri, gerekli adımların atılmasında tıkanmayı ve giderek paralize olma gibi sonuçları da beraberinde getirir.

Batı medyasının 'merkez bankası bağımsızlığı' fetişizmine aldırmandan, siyaset erki ile, ekonomi yönetiminin kurumları arasındaki diyalog mekanizmasının güçlü kılınması gerekir. Aksi durumda, her iki taraf arasında, talepler ve izlenecek yol ve yöntemlere yönelik bir 'inanç' sorunu baş göstermiş ise, zihinsel tıkanma, küresel ekonominin hayli zor bir etaptan geçeceği 2016-2017 dönemi için, hem Türkiye, hem de isimlerini yukarıda sıraladığımız tüm önde gelen gelişmekte olan ekonomiler için bir risktir. Bu nedenle, karşılıklı olarak, ilişkilerin tazelenmesine, karşılıklı 'inanç' ve 'sahiplenme'ye acilen ihtiyaç söz konusu.

Aksi durumda, reel sektörün artan sorunları, alacaklarının tahsilatına yönelik giderek artan tıkanma, bankacılık sektörünün sermaye yapısının korunmasına yönelik ihtiyaçlar, istihdamın korunmasına yönelik ihtiyaçlar öyle bir noktaya ulaşır ki, 4 ayrı fırtınanın sebep olduğu girdapta, ne Türk ekonomisi, ne Brezilya veya Hindistan ekonomisi böyle bir anafordan kendisini çıkaramaz. Bu nedenle,

ekonomi yönetiminin tüm aktörleri ve finansal istikrar komitesinin, olası tüm senaryo ve atılabilecek tüm adımları acilen çalışması gerekiyor. Çünkü, FED Başkanı Yellen'ın açıklamaları, ekim veya aralık ayında söz konusu faiz artışının gerçekleşeceğine işaret ediyor ki, öncesinde Türk ekonomi aktörlerinin önüne atılabilecek adımlara yönelik yeni yaklaşımlar ortaya koymamızda sonsuz yarar var.

Tüketici güvenini yükseltmeliyiz

En geç ekim ayı başından itibaren Türk halkının ekonomiye duyduğu güveni güçlendirecek tedbirlere ağırlık verilmesi gerekiyor. Bunun en öncelikli koşullarından birisi, döviz kurlarındaki hareketliliğin azaltılması. FED kaynaklanan kur oynaklığının farkındayız. Bunun ötesine geçen yeni gerekçelerin oluşmamasına dikkat edilmesi gerekiyor. 2014 yılında, 1 Şubat'tan itibaren, kredi kartı taksit sayısının bir anda 9 adette sınırlandırılması hataydı. 2014 yılı için önce 12, 2015'de 10 ve nihayet 2016 yılında 9 adede inmeliydi. Türk halkı, kendi finansmanı açısından hazırlıksız yakalandı. Bu nedenle, kredi kartı taksit sayısı yeniden 12'ye çıkarılıp, 2016'da 11, 2017'de 10 ve nihayet 2018'de yeniden 9 adete dönmeli.

Uluslararası ekonomi medyasındaki 'algı dağıtıcı' yayın, yorum ve haberlere karşı atağa geçilmeli. Türkiye'nin G-20 dönem başkanlığı çerçevesinde, kamuoyuna toplanmaların içeriği ve Türkiye'nin başardıkları daha fazla mal edilmeli. Aksi takdirde, Financial Times'daki 'Hindistan'a Brezilya ve Türkiye üzerinden ögütler' gibi makalelere prim vererek, sadece olası tüm ekonomik tedbirlere odaklanmamız ve tartışmamız gereken bir dönemde, bu tür 'özel içerikli' yazılara takılıp kalır ve kitlenirsek, birbirimize olan inancımızı kaybedersek, işte o zaman Türkiye'nin işi çok zorlaşır.

Art niyetlilere karşı gözümüz açık olsun

Küresel sistemde, son üç yıldır, bir kısmı doğrudan Türkiye'ye ile 'fazlaca ilgilenen', bir kısmı da 'Türkiye gibi gelişmekte olan ekonomilerle fazlaca ilgilenen' bir grup yatırımcı ve ekonomi-politik aktör var. Bu grup ve aktörlerin tümünün kötü niyetli olduğunu söylemek o insanlara haksızlık olur. Türkiye'yi, gelişmekte olan ekonomilerin ekonomik ve siyasi dinamiklerini yeterince kavrayamaktan kaynaklanan yorumlar ortaya koyuyorlar; ciddi bir kötümserlik içerisine düşüyorlar. Türkiye ve benzeri önde gelen gelişmekte olan ekonomilerdeki yatırımlarını geri çekiyorlar; küçültüyorlar ve her seferinde pişman oluyorlar. Türkiye gibi önde gelen gelişmekte olan ekonomilerin bir geleceği, bir hikayesi olduğuna inanan ve ısrarla yatırımlarını sürdüren uluslararası girişimcilerin arasından, Türkiye'ye yaptığı yatırım nedeniyle pişman olan tek tüktür; hatta son 10 yıl içerisinde pişman olanı zor bulursun.

Türkiye'ye yönelik ilgisi son 3 yıldır 'aşırı yoğunlaşmış', Türkiye ile 'fazlaca ilgilenen' grubun içerisinde, elbette 'niyeti hayli bozuk olanlar' da var. Bu grup içerisinde, ya Türkiye'nin kendi coğrafyasında, 1. ve 2. kuşak komşu ülkelerle ilişkilerini her alanda güçlendirmesinden memnun

olmayan bölgesel rakipler var; ya Türkiye'nin ekonomi ve demokrasi alanında son 13-14 yıldır gerçekleştirdiği reformlarla bölgesindeki toplumlara 'iyi örnek' olmasından haz etmeyenler var; ya da uluslararası siyaset alanında 'böyle gelmiş, böyle gider' meselelere 'niye böyle gidiyor' diye daha ciddi sorgulaması nedeniyle, Türkiye'nin bu tür sorgulamalarından ciddi ölçüde rahatsız olan kurumlar, yapılar ve hatta ülkeler var. 2013 yılı yaz başına doğru, aynı anda bu gruptan kimlerin ayağına ne kadar bastık ki, kimleri korkuttuk veya sinirlendik ki; topluca Türkiye'nin 'temel direk'lerine bir yüklenme, bir balyozlama, bir yıkma girişimi, bir 'gözdağı' veya 'haddini bil' arayışı.

Küresel denge 'güçlü Türkiye' gerektiriyor

Türkiye, devam ettirmek için küresel koşulların iyileşmesini de kolladığı ekonomik ve demokratik reformlar boyutunda önemli bir mesafe kat etmiş olmasaydı, 'duvarı indirmek', 'duvarda gedik açmak' adına gözlenen bu kadar yüklenmeye, çoktan yıkılmış olurdu. Ancak, makro ekonomik reformlar boyutunda, bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması ve kamu mali disiplini gibi, gelişmiş ülkeler dahil, onlarca önde gelen ekonominin tel tel döküldüğü, adeta kriz belirtisi gösterdiği göstergelerde, Türk Ekonomisi'ni öyle bir noktaya getirmiş durumdayız ki, ellerindeki tüm imkanları kullanarak Türkiye 'Duvarı'na 3 yıldır en sert darbelerle bastırmalarına rağmen, duvarı indiremiyorlar. Bunun üzerine, yöntem değiştirip, duvarın yıkılmasına izin vermek istemeyecek olan bizleri, içeriden fikir ayrılığına düşürmeye ve duvarın arkasında destek olan insanları duvardan uzaklaştırmaya yönelik çabaları yoğunlaştırdılar. Endişem odur ki, bu konuda belirli bir mesafe alabilmiş durumdalar.

Oysa, ekonomik ve demokratik standartları ile, sağlam bir Türkiye, tüm dünyaya lazım. Çin ile Rusya arasındaki yakınlaşma, ABD'nin başını çektiği Batı koalisyonu açısından işleri zorlaştırıyor. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, beş veto yetkisi olan daimi üye arasında giderek tırmanan ve kaotik bir yapıya ulaşmış olan çıkar çatışması nedeniyle, dünyanın geleceği açısından çözüm üretmesi gereken kurumları kitler hale gelmiş durumda. Adriyatik'ten Çin'e doğru, dünyanın ekonomi-politik mücadele alanı, sıklet merkezi 'Doğu'ya doğru kayarken, bu küresel oyun alanının tam ortasında yer alan Türkiye'yi zayıflatmaya yönelik tüm çabalar, küresel sistemin geleceğini de riske atmak anlamına geliyor. Çünkü, ancak 'güçlü' bir Türkiye ile, yeniden yapılanan, yapılandırılan küresel sistemde denge noktaları yerli yerine oturabilir. Aksi durumda, ortaya çıkacak asimetrik ağırlık noktaları ile, dünya ekonomisi öyle tepe taklak hale gelir ki, küresel bir felaket her şeyin sonunu da getirir. Ortada, yönetilebilecek bir dünya da kalmaz. Bölgedeki konumu ile, 'sağlam bir duvar' olarak çok sayıda ülkeye ve topluma 'yaslanabilecekleri' bir koruyucu görev üstlenmiş olan Türkiye'yi 'sallamak' adına 'gözü dönmüşler'e bu detayı bir kez daha hatırlatmamızda yarar var.

TARIMDA 150 YILLIK BİRİKİM

Türkiye'nin ilk tarım aletleri müzesi, tam 31 yıldır faaliyette...

Haber : Fatih Türkyılmaz

İnsanlık tarihinde dönüm noktası olarak kabul edilen devrimlerden en önemlisi, kuşkusuz tarım devrimidir. Çünkü insan tarım yapmayı başardığı andan itibaren yerleşik hayata geçti ve toprağı işleyebilmesinin, ürün yetiştirmesinin karşılığını köklü medeniyetler kurarak aldı. Bu nedenle olsa gerek, bugünü hazırlayan gelişmelerin başlangıcı kabul edilebilecek tarımsal hayat, münbit su kenarlarında, Çin'de pirinç ekimi, Mezopotamya'da buğday ekimi ile başladı.

İlerleyen bin yıllarda dünya nüfusunun artışı, beslenme sorununu ortaya çıkarttı. Bunun çözümü ise köklerini Ortaçağ'dan alan ve 18. yüzyılın sonlarına doğru buharlı makinenin

keşfiyle yeni bir ivme kazanan sanayi devrimiydi. Sanayi devrimi, en çok da tarımsal verimliliği artıran bir unsur olarak kendini gösterdi. Toprağı daha verimli bir şekilde ekme, hasat etmek, elde edilen ürünleri işlemek için insanın yerini makine almaya başladı. Böylece kırsal alanlarda yaşayanlar, kentlere doğru kaydı ve sanayi toplumunun itici gücü haline geldi. Onların ihtiyaç duyduğu gıdalar ise sanayinin ürettiği ve gün geçtikçe teknolojinin sahip olduğu her gelişmeyi yansıtan makineler sayesinde daha hızlı ve insan gücüne daha az gereksinim duyacak şekilde elde edilmeye başlandı.

Türkiye ise tarım bakımından çok ilginç bir gelişme yaşadı. Tarım dev-

riminin simge tanımlaması Bereketli Hilal içinde yer alan Anadolu, tarımsal gelişmenin her aşamasına şahitlik etti. Geleneksel tarım aletlerinden nispeten daha modern alet kabul edilen sabana, sabandan buharlı tarım aletlerine kadar birçok tarım teknolojisinin izine bu topraklarda rastlamak mümkün... Özellikle 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarında Anadolu'nun birçok yerinde ve büyük tarım çiftliklerinde makineleşmenin izleri görünüyordu. Çünkü Osmanlılar ve sonrasında genç Cumhuriyetin yöneticileri, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını tarım odaklı bir anlayışta görüyorlar, bu nedenle tarımda verimliliği artıracak makineleşmeyi teşvik ediyorlardı.

BU MÜZEDE SERGİLENİYOR

Müze de bulunan en eski tarım aleti olan Lokomobil (Buharlı Traktör) 1853 tarihinde üretilmiştir.

Anadolu'da kullanılan ilkel tarım makineleri: Kağı, Döven, Yaba, Körük.

Tarım sergileri

Belki de bu yüzden olsa gerek, daha 1863 yılında Sultan Abdülaziz tarafından başkentin Sultanahmet Meydanı'nda düzenlenen ilk ulusal (belki de uluslararası demek daha doğru) fuarda, en çok ilgi çeken bölüm tarım aletleri bölümüydü. Öyle ki Sadrazamın çiftliğinde son teknolojinin eseri olan tarım aletleri, üst düzey Osmanlı yöneticilerinin katılımıyla test edilmişti. Tarıma olan merak, II. Abdülhamid ile de devam etmiş ve Sultan, ilk kalıcı Osmanlı sergi alanını Şişli'ye kurdurtma çalışmalarını başlatırken serginin adını da Osmanlı Sanayi ve Ziraat Sergisi olarak koymuştu.

Tüm bunlar bize gösteriyor ki, Osmanlı döneminden itibaren Türkler, tarım makinelerine büyük ilgi göstermiştir. Cumhuriyet döneminde ise genç Cumhuriyet'in Reis-i Cumhuru Gazi Mustafa Kemal Paşa, Ankara'da numune çiftliği kurup buraya son model tarım aletleri getirtmiş, böylece ülkenin tüm bölgelerinde kurulacak çiftliklere ve yapılacak tarımsal faaliyetlere örnek olmayı amaçlamıştı.

Tarımın izini, müzede sürmek...

Peki, Türkiye'nin tarımsal geçmişinin izini, arşivin tozlu rafları dışında nerelerde sürebiliriz? İşte bu sorunun çok önemli cevabını Ege Üniversitesi veriyor. Ege Üniversitesi'nin Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü, tarımda makineleşmeye önderlik eden Atatürk'ün doğumunun 100. yılı münasebetiyle Türkiye'nin ilk

Üstten doldurulan sabit tip buğaya makinası

Çekülür tip dolaplı tekerlekten hareketli biçme makinası

tarım aletleri müzesini kurmuştu. Hem de 1980'li yılların hemen başında... Böylece yabancı ülkelerde neredeyse her şehirde rastlanan ticaret müzesi, tarım müzesi, para müzesi gibi ekonomik kalkınmayı gösteren müzelere Türkiye adına çok önemli bir başlangıç yapmıştı.

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Anabilim Dalı'ndan Doç. Dr. Bülent Çakmak, 100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi fikrinin ortaya çıkışının çok daha öncelere dayandığını, ancak ilk somut adımın 1980 yılında atıldığına söylüyor. Çakmak, Aralık 1980'de Tarım Makinaları Kürsüsü'nün Atatürk'ün doğumunun 100. yılı münasebetiyle 1981'de yapılacak etkinliklerin içine Tarım Makinaları Müzesinin kurulması kararını aldığı vurguluyor. Dönemin Kürsü Başkanı Prof. Dr. Emin Mutaf imzasını taşıyan 16 Aralık 1980 tarihli kararda, "Atatürk'ün Doğumunun 100. yıl dönümünün kutlanacağı 1981 yılı içerisinde üniversitemizin faaliyetleri arasında bir 'Tarım Makineleri Müzesi'nin tesis edilmesi kurulumuzca uygun görülerek gereği için Dekanlığa arzına karar verildi" deniliyordu.

Ziraî Donatım Kurumu finanse etti

Ziraat Fakültesi Dekanlığı gerekli desteği vererek, kararı Ege Üniversitesi Rektörlüğü'ne sunuyordu. Dönemin Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Karaca ise bu öneriyi, TBMM gündemine ve hükümete taşıyordu. Bundan sonra ise ilgili Devlet Bakanlığı bünyesinde oluşturulan 100. Yıl Kutlama Komitesi'nin de onaylamasıyla, öneri, gerçekleştirilecek "kalıcı çalışmalar" arasına giriyordu.

Çakmak, müzenin kurulması için gerekli bütçenin, Türkiye Ziraî Donatım Kurumu tarafından sağlandığını belirtiyor. Dönemin Devlet Bakanı

Mehmet Özgüneş imzasını taşıyan ve finansmanı düzenleyen yazıya göre, Ege Üniversitesi 100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi'nin finansmanı için Türkiye Ziraî Donatım Kurumu, 5 milyon TL (o dönemde 1 \$=224 TL) sağlayacaktı.

İngiliz danışmandan destek

100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi'nin kuruluş aşamasında yabancı danışmanlardan da destek alınmıştı. Bu kapsamda Reading Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Ziraat Tarihi ve İngiliz Kırsal Hayat Müzesi Müdürü Dr. Collins, deneyimlerinden istifade edilmek üzere Türkiye'ye davet edilmişti. Hazırlık çalışmalarının bitmesinden sonra müzenin inşaat faaliyetleri başlamış, öncelikle inşaat için yer tespiti yapılmıştı.

Çakmak, bundan sonraki süreci şöyle anlatıyor: “Müze için örnek alınan bina tipi; Türkiye Ziraî Donatım Kurumu 1977 tipi Gübre Deposu (ikili tip depo) olur. Bugün müzenin kurulu olduğu yer belirlenir ve inşaatına 1982 yılında başlanır. Özellikle inşaat malzeme temininde çok sayıda kurumla irtibata geçen başta dönemin Rektörü olmak üzere Fakülte Dekanı, Kürsü Başkanı ve öğretim üyeleri büyük özveri ve emekle malzemeleri sağladılar. İnşaatın yapılmasında ise makine, teçhizat, teknik bilgi ve işgücü sağlayan kurum; “İstihkâm Er Eğitim Merkez Komutanlığı”dır.”

Müze 1984'te açıldı

Neredeyse herkesin ve her kurumun taşın altına elini koymasıyla tamamlanan inşaat ve diğer düzenleme çalışmalarını hemen başlamış ve tam iki yıl sonra da bitirilmişti. Karar verilmesinden 3 yıl, inşaatın başlamasından 2 yıl sonra Türkiye'nin ilk tarım aletleri müzesi, 1984 yılında açılmıştı.

Hayvancılık çökür tip tahıl ekim makinesi (arkadan görünüm)

Hayvancılık çökür tip tahıl ekim makinesi (önden görünüm)

Çakmak, müze envanterinde tarımsal işlerde kullanılmış ya da kullanılmakta olan 233 parça makine ve alet bulunduğunu belirtiyor ve “Alanında bu kadar geniş bir yapıya ve varlığa sahip ülkemizdeki tek örnektir. Ve kaynak yetersizliğine rağmen Bölümün özverili çalışmalarıyla hizmete devam etmektedir” diye konuşuyor.

150 yıllık geçmiş için 40 dakika

Doç. Dr. Bülent Çakmak, müzenin hem ziyaretçiler, hem de mühendis adayları için Türkiye’de makineleşmenin gelişimini kolay ve açık bir şekilde izleyebilecekleri bir platform olduğuna dikkat çekerek, “Zi-

yaretçiler öğretim elemanlarının rehberliğinde 150 yıllık bir geçmişte ortalama 40 dakikalık bir turla tanık oluyorlar” açıklamasında bulunuyor.

Çakmak, bu müzedeki aletlerin toprağın toprağın işlenmesinden ürünün hasadına kadar geçen süreçte kullanılan çok çeşitli örneği kapsadığına işaret ederek, “Bu nedenle özellikle mühendislik eğitiminde önemli bir kaynaktır. Burada mühendis adaylarının, bu konuda faaliyet gösteren işletmelerin ve üreticilerin ülkemizde yapılmış çalışmaları, kullanılmış alet ve makineleri yakından görmeleri, bizzat incelemeleri mümkün olmaktadır” diyor.

GENÇ MÜHENDİSLER İÇİN REFERANS...

Beslenmenin en temel insanî gereksinim olduğunu, besinin de temel kaynağının tarım olduğuna dikkat çeken Doç. Dr. Bülent Çakmak, “Artan nüfusun besin ihtiyacının karşılanması için artan nüfus oranında tarımsal üretim gerçekleştirilmelidir. Bu amaçla tarımda teknoloji kullanımı önemli bir girdidir.

Tarımda teknoloji kullanımının en önemli aktörü ise tarım makineleridir. Bugün ülkemizde makine imalat sektörünün 3 temel parçasından birini tarım makineleri sektörü oluşturmaktadır ve potansiyel bir tarım ülkesi olarak değeri göz ardı edilemez” şeklinde konuşuyor.

Çakmak, Tarım Makinaları Müzesi’nin ilkel tarım araçlarıyla en modern tarım makinelerinin birlikte kullanıldığı Türkiye’de “sürdürülebilir, güvenli, yeterli miktarda üretim için önemli bir kaynak” olduğunu söylüyor.

Müzedede sergilenen araçların, toplumun gereksinimlerine göre atılacak adıma karar verirken en doğru veya doğruya en yakın çözümünün bulunmasında katkı sağlayacağını kaydeden Çakmak, bunun nedenini şöyle açıklıyor:

“Müze, genç mühendis adaylarının, konuyla ilgili çalışan akademisyen ve araştırmacıların ve ilgili sektörde faaliyet gösteren üreticilerin bir referans noktasıdır. Geçen 30 yıl boyunca bu misyonunu vazgeçmeden sürdürmüş ve gelişen vizyonuyla ülkesine hizmet vermeye devam etmektedir.”

19 yüzyıl sonlarında kullanılmış olan, lokomobilden güç alan sabit harman makinesi

100. Yıl Tarım Alet ve Makinaları Müzesi, 1200 metrekaresi kapalı ve 240 metrekaresi yarı açık olmak üzere toplam 1440 metrekare alan üzerine kurulu. Ne yazık ki bu alan, müze envanterindeki makineler ve aletlerin sergilenmesi için yeterli olmuyor. Bu nedenle bu aletler, Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü’nün diğer kapalı ve açık alanlarında sergileniyor.

233 makine ve alet var

Müzedede teşhir edilen 233 makine ve aletler, genel olarak 5 kategoride toplanmış bulunuyor: Güç kaynakları, tarım makineleri, el aletleri grubu, ilkel aletler grubu ve Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü’nce geliştirilen prototip makineler grubu. Müzedede 1 lokomobil, 10 traktör, 70 toprak işleme aleti, 41 ekim-dikim aleti, 15 bakım aleti, 36 hasat-harman aleti, 4 hasat sonrası işleme aleti, 15 sulama makinesi, 12 el aleti, 19 ilkel alet, 10 tane de prototip makine bulunuyor.

En eski makine, 1853 tarihli

Doç. Dr. Bülent Çakmak, müzedede bulunan en eski makinenin, 1853 yapımı lokomobil olduğunu be-

lirtiyor. Allamvasutak marka olan lokomobilin üzerinde “Budapeşte, Macaristan” ibaresi yer alıyor. Odun gibi yakıtların ateşiyle ısıtılan pistonlu buhar makinesi olan lokomobil, tarım ve endüstri işlerinde kullanılıyordu. Özellikle tarımda, harman makinelerini, sabanları, sulama araçlarını çalıştırdılar. Tarım traktörü icat edilmeden önce en önemli ana güç kaynağıydı.

1900’lerin hemen başında yapılan bir harman makinesi ise JI Case Company tarafından ABD’nin Wisconsin eyaletinde üretilmişti. Müzedede sergilenen bu harman makinesi günümüz biçerdöverlerinin atası olarak kabul edilir. Lokomobilden kayış kasnak yardımıyla aldığı gücü iş yapmak için kullanır. Çakmak, harman makinesinin yaptığı işi ise, “ekinin başağındaki daneleri ayırıp elemek ve çıkan samanı dışarı savurmak” şeklinde açıklıyor.

Sandıklı çakır türü mineral gübre simi makinesi

Müze de ayrıca Türkiye'nin ilk pamuk hasat makinesi da yer alıyor. 1970'lerin başında ABD'nin Arkansas eyaletinde inşa edilen iki sıralı pamuk hasat makinesi, BPMH-D modeli... Çakmak, "iki sıralı mekanik pamuk hasat makinesi Türkiye'ye gien ilk iki pamuk hasat makinesinden biri" olduğunu ve hâlâ çalışır vaziyette bulunduğunu ifade ediyor. Pamuk hasat makinesinin yaptığı iş ise "pamuğu toplamak ve sepetinde depolamak" olarak belirtiliyor.

Atatürk'ün anısını yaşatan makine

Doç. Dr. Bülent Çakmak, 100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi'nde yer alan en önemli tarım aletini ise Atatürk'ün Ankara'da kurduğu tarım çiftliğine getirttiği ve önünde fotoğraf çektiği makine olduğunu söylüyor. Elinde bastonu, başında fotr şapkası, takım elbisesi ve kravatıyla, tarım makinesine yaslanarak çektiği bu fotoğrafla Atatürk, Türkiye'nin gelişiminde tarıma ve tarımda makineleşmeye verdiği önemi gösteriyordu. İşte bu tarımsal aletin aynı, 100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi'nde gururla sergileniyor.

YARDIM VE BAĞIŞLARINIZI BEKLİYOR

100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi, ziyaretçilerine ücretsiz olarak hizmet veriyor. Ancak ziyaretçilere daha doyurucu ve sağlıklı hizmet vermek için, ziyaret öncesi müze yetkilileriyle temas kurması isteniyor. Doç. Dr. Çakmak, müzeye her türden tarım makinesi ile aletini bağış olarak kabul ettiğini belirtiyor ve müzeye bağışta bulunmak isteyenleri kendileriyle temas kurmaya çağırıyor.

İletişim adresi:

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü
A Blok, Zemin Kat 35100 Bornova İZMİR - Tel: 0232 311 2656 - e-mail: tarim.makinalari@mail.ege.edu.tr

Anadolu, en kaliteli ve en leziz kayısının ana vatanı...

BU TOPRAKLARDA 25 ASIRDIR KAYISI YETİŞTİRİLİYOR

Anadolu tüm meyvelerin ana vatanıdır. Elma burada oluşmuş, kiraz buradan dünyaya yayılmış, fındık buradan boy salmış, fıstık ile ceviz dünyayı buradan yayılmış, zeytin ile nar tüm insanların sofralarına buradan yola çıkmış, üzüm binbir çeşidiyle burada salınmış... Anadolu topraklarının zengin ekolojik yapısı meyve ve sebze de bu coğrafyayı daima söz sahibi yapmış, gerek Osmanlı, gerekse Cumhuriyet döneminde önemli ihraç kalemleri arasında yer almışlardır.

Haber : Aytaç Işıklı

Kayısının birkaç anavatanı vardır. Kayısı ağaçlarına Sibirya'nın çok soğuk, Kuzey Afrika'nın subtropik, Orta Asya'nın çöl, Japonya ve Doğu Çin'in ise nemli alanlarında rastlanır. Ama dünyanın en kaliteli, en leziz kayısıları bu topraklarda Anadolu'da yetişir... Nemle başı hoş olmadığından Karadeniz'in nemli doğu illeriyle, şiddetli kış soğuklarına ev sahipliği yapan Doğa Anadolu'nun yüksek kısımlarında görünmez tek... Bu iki bölgenin dışında ise Türkiye'nin hemen hemen her yerinde kayısı yetiştirilir ve her bölgede de kayısının

farklı bir türü boy salar.

Doğrusu Anadolu'da yüzyıllardan beri üretilip ticareti yapılan meyvelerden birisi de kayısıdır. Araştırmalar gösteriyor ki, Anadolu topraklarında tam 25 asırdır kayısının tarımı yapılıyor, hem renk hem de irilik bakımından birçok çeşit üretiliyor.

Dünya birincisiyiz

Dünya kayısı üretiminin 2.5 milyon ton civarında olduğu tahmin ediliyor. Bu miktarın da yaklaşık 500 bin tonunu Türkiye üreterek, dünya

birincisi konumunu korumaktadır. Türkiye kayısı üretiminde de dünyada birinci sırada bulunuyor. Yıllardan yıla rekolte farklılık gösterse de, Türkiye, 500-800 bin ton arası üretimiyle liderliği tartışmasız bir şekilde elinde bulunduruyor. Türkiye kuru kayısı ihracatında pazarın yüzde 80'ini elinde tutuyor. Kayısı yoğun olarak Malatya, Elazığ, Erzurum, Sivas, İçel (Mut), Antalya, Hatay, Kars, Iğdır'da yapılıyor. Ayrıca Isparta'nın Yalvaç ve Senirkent ilçelerinde de sofralık kayısı yetiştiriciliği yapılır.

Kayısıda hasat dönemi kısadır. Ayrıca meyve tazeliğini de çabuk kaybeder. Bu iki nedenden dolayı kayısı daha çok kurutularak veya işlenerek pazara sürülür. Kayısı dondurularak, konserve yapılarak, pulpu, nektarı çıkarılarak reçel, marmelat, jöle ve krema yapılarak şekerleme, likör, pasta, yoğurt ve dondurma sanayinde kullanılır.

Kayısı çekirdeklerinden tatlı olanları çerez olarak tüketilir; acı olanları ise kozmetik sanayinde hammadde olarak değerlendirilir.

Rakamlarla Türkiye’de kayısı

TÜİK’e göre Türkiye’de meyve veren 14 milyon 505 bin, meyve vermeyen 2 milyon 384 bin kayısı ağacı bulunuyor. Böylece toplamda 16 milyon 889 bin kayısı ağacı yer alıyor. Ağaç başına verim ise, ortalama 40-50 kg arasında değişiyor. Oysa tarımda modern teknikleri kullanan ülkelerde ağaç başına üretim 80-100 kilogram arasında. Uzmanlar, verim düşüklüğüne gerekçe olarak, ilkbahar aylarında meydana gelen geç donları gösteriyor. Ne yazık ki çoğunlukla iki yılda bir, bazen her yıl meydana gelen donlar üretimi ciddi şekilde baltalıyor.

Kuşkusuz son dönemde Türkiye kayısı tarımında üretimden sulamaya, gübrelemeden hasada, depolamadan pazarlamaya kadar birçok alanda kayda değer gelişmeler sağladı. Ne var ki kayısı tarımında çözüm bekleyen daha birçok sorun bulunuyor. Bunun en başında da kayısı üreticilerinin fidan dikiminden pazarlamaya kadar yeterli ve yeni bilgilere sahip olmaları geliyor. Aksi takdirde kayısı üretiminde hem kalite düşecek, hem de maliyetler artacak, böylece de Türkiye rekabet etme şansını yitirecek.

TÜİK verilerine göre Türkiye’de

2014 yılında 1 milyon 119 bin dekar alanda 270 bin ton kayısı yetiştirildi. 2013’te ise üretim 780 bin ton olmuştu. Üretimdeki düşüklüğün sebebinin don gibi dış etkenlerden kaynaklandığı belirtiliyor. Kayısı ihracatı, 2014 yılında 199.5 milyon dolar olarak gerçekleşirken, 2015 Temmuz ayı itibarıyla yapılan kayısı ihracatı ise 131 milyon dolar oldu.

Malatya, Türkiye’nin kuru kayısı üretiminin yüzde 90’ını karşılar. Dünya kuru kayısı üretiminin de yüzde 70’i bu şehirden yapılıyor. İstatistiklere göre Malatya’da 40 bin aile geçimini kayısıdan sağlıyor.

Kayısıda Hasat Zamanı

Kayısı meyvelerinin tümü ağaç üzerinde aynı anda olgunlaşmaz. Bu yüzden kayısı hasadı aşamalı olarak gerçekleştirilir. Önce üst dallardaki meyveler, sonra orta dallardaki, en son ise alt dallardaki meyveler olgunlaşır. Hasat da bu olgunlaşma sırasına göre 3 aşamalı olarak yapılır.

Meyvenin olgunlaşması uç kısımdan olur. Olgunlaştığı ise meyvenin daldan kolay kopması, sarı renge dönmesiyle anlaşılır. Sofralık kayısılar erken hasat tehlikelidir, çünkü tam anlamıyla tatlanmamış ve renklenmemiş olur.

Meclis Üyesi Ahmet Elmas “Don üretimi vurdu”

“2014 yılında kayısı, yaşanan don olayı sebebiyle nerede ise yok denecek kadar az üretilebildi. Bu şartlar kayısı fiyatlarını aşırı arttırdı. Dolayısı ile iç ve dış piyasa bu durumdan çok etkilendi, ihracat rakamları da buna bağlı olarak düştü. 2015 yılında kayısı üretimimiz, bir önceki yıla göre 80 - 100 bin ton gibi daha normal düzeyde seyretmesine rağmen yine de, yüzde 25 oranında kayısı don sebebiyle telef oldu. Geçen sene 20 lira düzeyinde gezinen fiyatlar, bu sene 13 lira seviyesine geriledi. Aslında bu bile yüksek bir seviye; ancak geçen sene yaşananların ardından bu rakam daha kabul edilebilir.

Söyleşiler : Denizhan Dere

“Yüzde 25 oranında kayısı don sebebiyle telef oldu.”

Meyve Kuruları ve Meyve Çekirdekleri Meslek Komitesi Üyesi Celal Aytekin “Dona karşı alınacak önlem çok az..”

“Geçen seneye göre, şu anda daha iyi bir rekolte olmasına rağmen yine kayıp söz konusu. Kayısı üretiminde don önemli bir unsur ve bunun için önlem alabilmek çok zor ve çok sınırlı. Doğaya karşı yapabileceğiniz çok bir şey yok. Dünyada kapalı bahçe uygulamaları anlamında bazı örnekler var. Bu uygulamaların maliyetinin yüksek olması, yatırımın rasyonel olmasını engelliyor. Çok büyük alanlarda ve yapılan büyük yatırımlar belki sonuç verebilir; ancak yine de doğaya karşı alınacak her önlem sınırlı olacaktır.”

“Doğaya karşı alınacak her önlem sınırlı olacaktır.”

Evliya Çelebi, Malatya'nın kayısını anlatıyor:

“KAYISININ SULARI SELELERDEN AKIYORDU”

Fırat Kalkınma Ajansı'ndan Muhammed Raşid Ünal'ın yaptığı araştırmaya göre, Malatya'da kayısıyla ilgili ilk yazılı kaydın tarihi 1655'tir. Ünal'ın araştırmasında yer alan bilgiler şöyle: “Malatya'ya gelen ünlü seyyah Evliya Çelebi 53 bin kişinin yaşadığı şehirde, 7.800 meyve bahçesi ve 7 kayısı çeşidinin bulunduğunu yazar. Evliya Çelebi, Malatya'nın “kırmızı, sarı, beyaz, sulu, etli” adlarında kayısılarının olduğunu, bunları selelerle bahçeden eve getirirken sularını akıtmamak için insanın koştuktan başka çaresinin olmadığını vurgular.

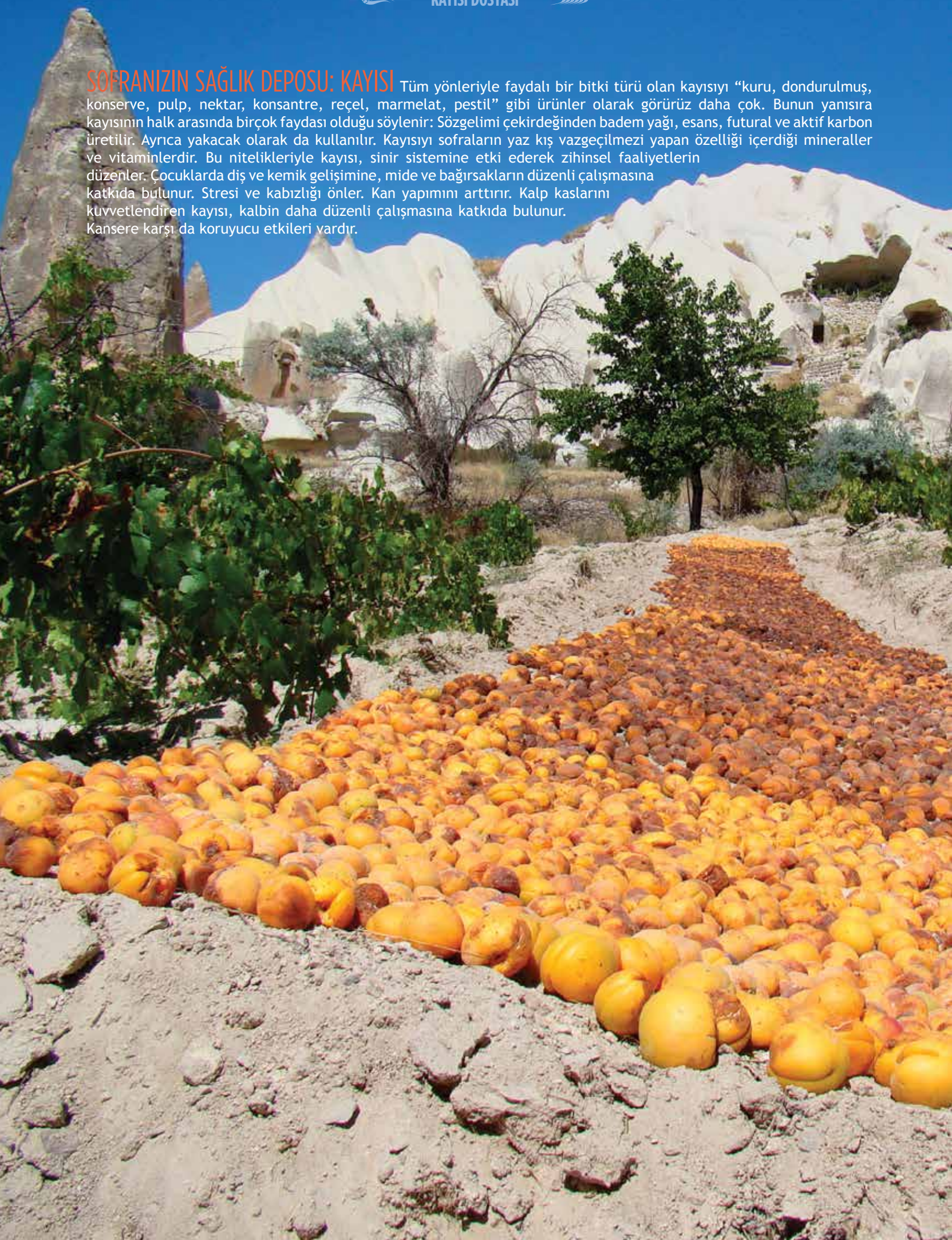
Alman Generali Moltke, Osmanlı Ordusuna çağdaş eğitim yöntemlerini öğretmek üzere 1838 yılında geldiği Malatya'da; kayısı, ceviz, erik, armut, elma ve dut ağaçlarıyla dolu Aspuzu'nun görülmemiş güzellikte bir yer olduğundan belirtir. Malatya'nın yerli tüccarlarından “Hacı Sadi Oğlu Mahmut Nedim” 1923 yılında kayısıyı kükürtleyerek kurutur ve kükürtlemeyi çevresindeki çiftçilere öğretir.

Malatya'nın meyvecilik potansiyeli Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü müdürü Prof. Dr. W. Gleisberg'in dikkatini çeker ve başasistanı Lütfi Ülkümen'i 1933 yılında Malatya'ya gönderir. Ülkümen'in 1933-1936 yılları arasında Malatya'da yaptığı incelemeler sonrası yazdığı kitapta, 1930'lu yıllarda Malatya'da Hacıhaliloğlu, Hasanbey, Çataloğlu, Hacıkız, Kurukabuk (Gavuraşısı), Koyunoğlu, Osmanonbaşı, Sarılok ve Turfanda kayısı çeşitlerinin bulunduğunu yer alır.”

SOFRANIZIN SAĞLIK DEPOSU: KAYISI

Tüm yönleriyle faydalı bir bitki türü olan kayısıyı “kuru, dondurulmuş, konserve, pulp, nektar, konsantre, reçel, marmelat, pestil” gibi ürünler olarak görürüz daha çok. Bunun yanısıra kayısının halk arasında birçok faydası olduğu söylenir: Sözelimi çekirdeğinden badem yağı, esans, futural ve aktif karbon üretilir. Ayrıca yakacak olarak da kullanılır. Kayısıyı sofraların yaz kış vazgeçilmezi yapan özelliği içerdiği mineraller ve vitaminlerdir. Bu nitelikleriyle kayısı, sinir sistemine etki ederek zihinsel faaliyetlerin düzenler. Çocuklarda diş ve kemik gelişimine, mide ve bağırsakların düzenli çalışmasına katkıda bulunur. Stresi ve kabızlığı önler. Kan yapımını artırır. Kalp kaslarını kuvvetlendiren kayısı, kalbin daha düzenli çalışmasına katkıda bulunur. Kansere karşı da koruyucu etkileri vardır.

Kırşehirli bir ailenin tek parti dönemindeki hüzünlü hikayesi:

BEN BİR KAYISI AĞACIYIM

Cumhuriyet döneminin “sakıncalı” şairlerinden Abdülkadir Meriçbo-
yu, tek parti baskısının tüm şidde-
tiyle devam ettiği 1940’lı yıllarda
Kırşehir’de iki yıl geçirir. Meriçboyu,
orada “Bir Kayısı Ağacı” isimli şiirini
yazar. Bu şiir, tek varlığı bir kayısı
ağacı olan Kırşehirli bir ailenin acıklı
hikayesini anlatır. Anlatılanlara göre

hikaye şöyle imiş: “1945 yılında Di-
nekbağ Mahallesi’nde tek göz odada
bir aile yaşar. Genç anne-baba, kü-
çük bir çocuk. Baba iş bulursa yev-
miye ile çalışır. Hiçbir şeyleri yoktur
evlerinin önündeki kayısı ağacından
başka... Kayısılar meyve verdiğinde
kuru ekmeklerine katık yaparlar...
Satabilirlerse yumurta, zeytin, gaz

alırlar. Genç baba, devlete yol pa-
rasını ödeyemez... Kayısı ağacından
başka da hacz edilecek bir şeyleri
yoktur. Bir gün haciz memuru ağa-
cın gövdesine sarı haciz varakasını
asar. Sonra vururlar baltayı... Ve... O
tarihlerde Kırşehir’de sürgün bulu-
nan şair Abdülkadir Meriçboylu, bu
öyküyü dizelere döker...”

Bir Kayısı Ağacı

Ben bir kayısı ağacıyım Kırşehir'in
Dinekbaşı'ndan.
Küçük bir ev önünde yaşarım yapayalnız.
Yılda bir çiçek açar, yılda bir kayısı veririm, avuç içi kadar.
Yaz olur, bir kadın silkeler dallarımı,
Bir çocuk yerde bağıır, güler,
Bense hoşnut olurum.
Hem zaten benim ne söğütler gibi nezaketim vardır,
Ne kavaklar gibi gururum.
Ben bir kayısı ağacıyım Kırşehir'in
Dinekbaşı'ndan.
Dinekbaşı'nda üç insan severim,
Bir çocuk, bir genç kadın,
Bir genç adam, benim kadar sessiz sedasız,
Benim kadar halim selim.
En güzel Ay nisan ayı, toprak yumuşak yumuşak, en güzel ay nisan ayı.
Yağmur yağdı, çiçek açtı, bir hoş oldu içerim,
En güzel ay Nisan ayı.
Kavaklar uzakta upuzun, bir sağa, bir sola, başı döner kavakların.
Ben bir kayısı ağacı, başımda çiçeklerim.
Ben bir kayısı ağacı, üç insan severim:
Bir çocuk, bir genç kadın, bir genç adam.
Çocuğun adı Ahmet, kadının adı Fatma, adamın adı İbrahim.
Ahmet küçük ve sarı,
Fatma tombul ve beyaz,
İbrahim uzun ve narin.
Bir tek Toprak odaları var üçünün,
Toprak odanın bir tek penceresi.
Ben bir kayısı ağacı, bazen eğilir bakırım odaya,
Yerde bir eski yatakla yorgan görürüm,
Duvarda bir eski kırık ayna,
Yerde bir eski kilim, bir eski hasır.
Bir kayısı ağacı, bazen eğilir bakar odaya, çiçeklerinden utanır.
Dün gece, gaz yakamadılar,
Ayışığında gördüm üçünü.
Üçünün suratı asık.
Önce oturup zeytin Ekmek, taze soğan yediler,
Sonra baktılar birbirlerinin gözüne, sonra esnediler.
Gökyüzü bembeyazdı.
Gökyüzü çiçeklerimin renginde.
Gökyüzünde kavaklar...

Fatma uzandı İbrahim'in yanına, sağa döndü.
Tombul, beyaz yüzü pencerede,
Gözleri açık durdu sabaha kadar...
Çiçeği en öce kayısı döker.
Ben bir kayısı ağacıyım, döküyorum çiçeklerimi.
Yer beyaz beyaz, başım yeşil yeşil, kayısılarım memede.
Haziran gelecek, güneş yakacaktır tepemi,
Kayısılarım balla, şekerle dolacaktır.
Ben bir kayısı ağacıyım,
Haziran gelecek, avuç içi kadar kayısılarım Ahmet'in ekmeğine katık olacaktır.
Ben bir kayısı ağacıyım.
Kötü bir düşüncedir almış beni.
Geçti bağları budama zamanı, dedim,
Dedim, çarşıda dört döner İbrahim,
Dedim Ekmek parası, zeytin parası, gaz parası.
Dedim, insanlar neden yaşatılmıyor ağaçlar kadar olsun.
Ben bir kayısı ağacı.
Fatma'nın, İbrahim'in, Ahmet'in yumurtası, şekeri, eti.
Gittikçe artmakta kederim.
Günlerden pazartesi...
Gene geldi, elinde çanta, o şişman adam.
Şişman adam bir düşman gibi beni seyreder,
Ben şişman adamı bir düşman gibi seyrederim.
Durmuş İbrahim kapıda,
Yüzü dalgın ve sinirli, bakıyor eli çantalı şişman adama.
Şişman adam uzattı gövdeme elini,
Pencereden korkmuş kuzular gibi baktı Ahmet,
Büktü boynunu kuzular gibi.
Ben bir kayısı ağacı.
Gövdemde sarı kağıt.
Yol parasını verememiş İbrahim,
Verilmiş haciz kararı.
Yapmayın, dedim.
Yılda bir çiçek açarım, dedim.
Etmeyin, dedim.
Ekmeğe katık oluyor kayısılarım, dedim.
Bir öğle vakti baktım, kavaklar uzakta upuzun,
Bir sağa, bir sola.
Ben kışlık odun, altı lira"

HASANBEY'DEN ALYANAK'A KAYISI TÜRLERİ

Kayısı çeşitleri, daha çok yetişti- ren kişilerin adıyla anılmaktadır. Bunlardan bazıları şöyledir:
Hasanbey: Malatya'nın en önemli sofralık kayısı çeşididir.
Aprikoz: İğdır ve Kağızman bölge- sinin sofralık kayısı çeşididir.
Şekerpare: Oval şekilli, kabuk ve et rengi sarıdır.
Alyanak: İzmir'in erkenci sofralık kayısı çeşididir.
Tokaloğlu-Erzincan: Erzincan'ın sofralık kayısı çeşididir.
Tokaloğlu - Yalova: Yalova'nın sof- ralık kayısı çeşididir.
Tokaloğlu - Konya Ereğli: Konya'nın sofralık kayısı çeşididir.
İri Bitirgen: Tekirdağ'ın sofralık ve kurutmalık kayısı çeşididir.
Karacabey: Bursa'nın erkenci sof- ralık kayısı çeşididir.
Precoce de Tyrinthe: Erkenci bir Yunan çeşididir.
Roxana: Kırmızı renklidir. Meyve eti turuncu, çekirdeği tatlıdır,
Ninfa: Zayıfça gelişen bir ağaç ya- pısına sahiptir.
Poppy: Meyve eti çekirdekten ko- lay ayrılabilir niteliktedir.

MALATYA KAYISI NIÇIN TERCİH EDİLİYOR?

Çünkü Malatya kayısısında suda çö- zünür kuru madde miktarı yüksek, organik asit miktarı düşüktür. Ma- latya kayısılarında kuru madde mik- tarı %22-28 arasında değişirken bu oran, yerli ve yabancı diğer kayısı çeşitlerinde %14-18'dir.

Çünkü Malatya kayısılarının tat in- deksi 80-120 gibi oldukça yüksek düzeyde iken, yabancı çeşitlerde bu oran 10-40 arasında değişmektedir.

Çünkü Malatya kayısıları kurutul- maya son derece elverişlidir. Ma- latya Kayısılarının 3-3.5 kilo yaş kayısından bir kilo kuru kayısı elde edilirken yabancı kayısıların ancak 5-7 kilosundan 1 kg kuru kayısı elde edilir.

YÖNETİM VE YÖNETİM DÜŞÜNÇESİ ÜZERİNE

KAPİTALİZM KAPİTALİZME KARŞI

Kapitalizm kendi karşıtı görüşleri de doğurmuştur: Sosyalizm, Komünizm. Belki de Kapitalizm tarihinde ilk olmak üzere Kapitalizme içeriden yoğun eleştiriler yöneltiliyor. Bir tür Kapitalizm Kapitalizme karşı durumu söz konusu.

Yönetim ve Yönetim Düşüncesi de bu eleştiriden nasibini alıyor, hem de çok ağır bir biçimde.

Deming Usta bu konuda ilklerden. Seneler içinde damıttığı ilkeleri (Geçen sayıda zikrettik), mevcut yönetim anlayışının tam karşıdan bir eleştirisi. Bütüncül ve bıçak keskinliğinde: “Mevcut yönetim sistemimiz insanlarımızı mahvetti.” Önerdiği ise bir değişim ve hatta onun tabiri ile bir metamorfoz.

Yine ustalardan Peter Senge, “Mevcut yönetim sistemine kıyasla çok daha tatmin edici ve daha üretken birlikte çalışma yolları mevcuttur” diyor ve ekliyor: “Mevcut yönetim sisteminin, özünde, sıradanlığa adanmış olduğunu düşünüyorum.”

ERDAL DERİNDERE

İŞ DÜNYASI VE YÖNETİM

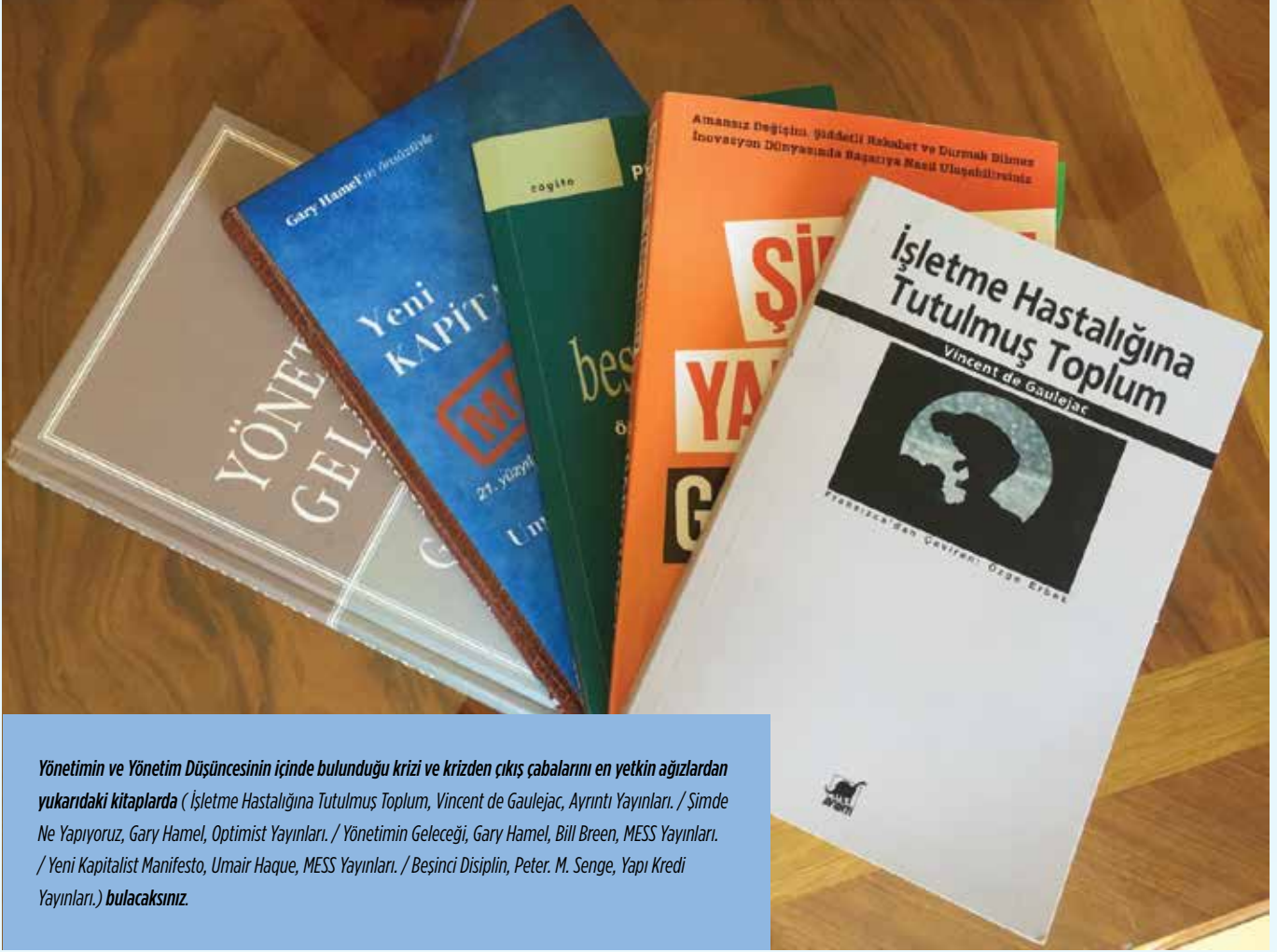
Ve Gary Hamel şöyle diyor: “Ortalama bir işyeri canlılığın katilidir. Örümcek bağlamış kurallar, ataerkil amaçlar ve piramit yapıları çalışmamızın duygusal hayatietini baltalar.” Şu çok önemli soruları soruyor ve ardından cevaplıyor: “Örgütlerimiz bünyelerindeki insanlara göre neden daha az uyarlanabilir, daha az inovatif, daha az hayat dolu ve daha sıradan? Onları insanlıktan uzaklaştıran şey ne? Yanıt şu: kontrolü ilahlaştıran yönetim ideolojisi.” “Yönetimin modası geçti... evrimi büyük ölçüde durmuş bir teknolojidir... şirketinizin performansını sınırlayan şey işleyiş modeli hatta iş modeli bile değil, yönetim modelidir.”

Devam ediyor: “Modern Yönetim Mekanizması huysuz, dik kafalı ve özgür ruhlu insanların standartlara ve kurallara uymasını sağlar ama bunu yaparken muazzam miktarda insan hayal gücünü ve inisiyatifini israf eder. İşletmelere disiplin getirir ama örgütsel uyarlanma yeteneğini tehlikeye atar. Bütün dünyadaki tüketicilerin satın alma gücünü misliyle katlar ama aynı zamanda yarı feodal, hiyerarşik kuruluşlardaki milyonları köleleştirir. Modern Yönetim şirketlerin çarpıcı biçimde daha verimli olmasına yardım etmişken, onları daha ahlaklı yaptığının kanıtı pek azdır. Modern Yönetim çok şey verdi ama karşılığında çok şey aldı ve almaya da devam ediyor.”

Umair Hauqe ‘Yeni Kapitalist Manifesto 21. Yüzyılda Çılgın Açıcı İşler Nasıl Kurulur’ adlı kitabına şöyle başlıyor: “Kapitalizm öldü. Yaşasın Kapitalizm.” Ve ilerleyen satırlarda noktayı koyuyor: “Son yüzyılda modern ekonomiyi ileri götürmüş olan eski ekonomik üretim modeli miadını doldurmuş bulunuyor.”

Vincent de Gaulejac: “İŞLETME Dünyası uzmanlaşmış okullarda öğretilmekte olan ‘yaşanan dünyalardan’ toplumsal ahlaktan giderek kopmuş kendi dilini, kültürünü, değerler sistemini geliştiren ayrı bir dünya haline geliyor.”

Deming Usta da yine öldürücü darbeyi indiriyor ‘The New Economics’ adlı kitabının önsözünde: “Bu kitap hâkim yönetim tarzının tiranlığı altında yaşayan insan-

Yönetimin ve Yönetim Düşüncesinin içinde bulunduğu krizi ve krizden çıkış çabalarını en yetkin ağızlardan yukarıdaki kitaplarda (İşletme Hastalığına Tutulmuş Toplum, Vincent de Gaulejac, Ayrıntı Yayınları. / Şimde Ne Yapıyoruz, Gary Hamel, Optimist Yayınları. / Yönetimin Geleceği, Gary Hamel, Bill Breen, MESS Yayınları. / Yeni Kapitalist Manifesto, Umair Haque, MESS Yayınları. / Beşinci Disiplin, Peter. M. Senge, Yapı Kredi Yayınları.) bulacaksınız.

lar içindir. Bu yönetim tarzının yol açtığı devasa, uzun erimli kayıplar bizi çöküşe götürdü. İnsanların çoğu bugünkü yönetim tarzının her zaman var olduğunu, bir demirbaş olduğunu düşünür. Gerçekte o bir modern icattır, insanların içinde etkileşimde bulunduğu bir hâpishanedir.”

Yukarıda adı geçen kişiler Sosyalist veya Komünist değil. Hatta Umair Hauge kendini açıkça şöyle tanımlıyor: “İnançlarım ve mesleğim gereği Kapitalistim.”

Çağı yakalamak ve hatta aşmak istiyorsak bu ve benzeri kişilere kulak vermeli ve yaratıcı bir şekilde düşünmeliyiz.

ELEŞTİRİLERİN ODAK NOKTASI

Ustaların derhal göze çarpan ortak noktası İş ve İşletme Yönetimin temel ilkelerinin ve varsayımlarının öncelikli olarak sorgulanması gerektiğine dair vurguları. Hatta bu ilkeleri ‘İnançlar’ olarak tanımlıyorlar.

“Bu inançlar Kapitalizmin önündeki gerçek tehdittir.” (Umair Hauge).

“Daha iyi iş süreçleri, daha iyi iş modelleri yeterli değil, daha iyi iş ilkelerine gerek var” diyor Gary Hamel ve ekliyor: “Bu, bana kalırsa, işin ne için olduğu, kimin çıkarlarına hizmet ettiği ve nasıl değer yarattığı gibi konulardaki köklü inanışların bir matrisi ... Bugüne kadarki ilerlememiz verimlilik merkezli ve bürokrasi temelli yönetim paradigmamız tarafından kısıtlanmıştır.”

Mevcut yönetim sisteminin nelerden oluştuğunu sıraladıktan sonra Peter Senge de şöyle diyor: “... Bu kadar derine gömülü inanç ve davranışları değiştirmenin yıllar değil kuşaklar alacağını hissetmemek zor.”

Vincent de Gaulejac son noktayı koyuyor: “İşletmenin ideolojik karakterin belirtmek, araçların, prosedürlerin, bilgi ve iletişim araçlarının arkasında bir tür dünya görüşünün ve bir inanç sisteminin işlediğini göstermektir... İşletme ideolojisi ... belli bir sayıda varsayım, esas, inanış, hipotez ve yöntem üzerine kuruludur.”

Önümüzdeki sayıda 20 yy. Yönetim Düşüncesinin ortak varsayımlarını dile getireceğiz.

İstanbul'un en güzel, en yeşil, en sulak mekanı...

GAM ALIP HUZUR VEREN KÖY: KARAMANDERE

Karamandere, İstanbul'un merkezine 100 kilometre uzaklıkta bulunuyor.

Geniş bir vadi içinde yer alan köyün, etrafı orman ve dağlarla kaplı...

Bu haliyle tabiat harikası gibi görünen Karamandere, doğal su kaynaklarının zenginliği ile de adından söz ettiriyor.

KİMLİK KARTI

Adı	: Karamandere
İli	: İstanbul
İlçesi	: Çatalca
Kuruluşu	: 1877
Kurucuları	: Türkler
Nüfus	: 700
Okul	: 1 adet İlköğretim Okulu
İbadethane	: 1 adet Cami
Geçim Kaynağı	: Tarım, Hayvancılık, Ormancılık
Öne Çıkan Mekan	: Köy Çeşmesi, Dere
Tarihi Eser	: Bulunmuyor

Haber : Aytaç Işıklı
Fotoğraf : Sümeyye Yarış

SUYU BÖBREK TAŞINA ŞİFADIR

Köylülerin söylediğine göre Karamandere'nin kaynak suları özellikle böbrek taşı düşürmede bire birmiş. Hatta Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin bu özelliğini tescillediği söyleniyor. İsteyenler, köy meydanındaki çeşmeden 24 saat akan suyu içerek, test edebilir. Hatta, bu kaynak suyu, "taş ve kireç" sökmekte o kadar mahirmiş ki, "bir keresinde arabasının radyatörüne bu suyu koyan kişinin radyatöründeki tüm kireci temizlemiş ve yükselen harareti düşürerek motoru yakmasını önlemiş..."

İstanbul'un suya ve yeşile doyduğu şirin ilçesi Çatalca, sahip olduğu köylerle büyük bir hızla büyüyen şehirleşmeye karşı direnerek, geleneksel yaşam tarzları ile modern zamanların birikimlerini harmanlıyor... Köyler mahalleye dönüşse de insan ilişkileri, toprak ve çevreyle olan münasebetleri yüzlerce yıldır atalardan öğrenildiği gibi devam ediyor burada. Çatalca'nın önemli köylerinden biri de Karamandere. Üç tarafı dereyle çevrili olması sebebiyle mavi ile yeşilin buluşma noktası olan Karamandere, şehre çok yakın saklı hazinelerden biri...

2013 yılına kadar İstanbul'un 150'yi aşan köyünden biri olan Karamandere, 2014 yılında alınan bir kararla Çatalca'nın mahallelerinden biri haline geliyor.

Karaman'dan gelen isim

Karamandere'nin adının nereden geldiği konusunda rivayet muhtelif... Kimileri Müslümanın, Hıristiyanın ve

Musevinin, Osmanlı'nın himayesinde barış içinde yaşadığı zamanlara dikkat çekerek, köyün adının Karamanlis adında bir Rum tebanın isminden ilhamla konulduğunu söylüyor.

Daha çok taraftar bulan hikayeye göre ise, Osmanlı devrinde Balkanlarda gerçekleşen iskan politikalarında Karaman Türklerini önceleniyordu. Buraya 93 Harbi ile

yerleşen muhacirler de, göç ettikleri Bulgaristan'a Karaman'dan getirilerek yerleştirilen ailelerdenmiş. İşte bu yüzden atalarının geldikleri Karaman ile içinden geçen dereye de vurgu yapacak şekilde köyün adı Karamandere konulmuş.

İster öyle olsun, ister böyle; Karamandere için değişmeyen gerçek, göçlerle oluşan bir köy olmasıdır. Osmanlı'nın Balkanlardaki tüm yerleşimlerini hallaç pamuğu gibi savuran Rus savaşları ve özellikle halk arasında 93 Harbi diye meşhur olan 1876-77 Osmanlı-Rus Savaşı, Balkanların her köşesindeki yerleşik Türklerin anavatana doğru göç etmelerine yol açmıştı. İşte o göçle bugünkü Bulgaristan sınırları içinde kalan Osmanlı topraklarından gelenler, Karamandere'nin de içinde bulunduğu bölgeye iskan edilmişti.

Bölgeye 1877'de binbir zorlukla 6 hane ulaşmış. Bunlar da öncelikle

ri Çatalca'nın Oklalı Köyü'ne yerleşmişler. Ne var ki, bölgede ava çıktıkları vakit, Karamandere'yi de görmüşler. Bu eşsiz mekan hem yeşilliği, hem dereleri ile onları cezbetmiş. Hemen kararlarını değiştirip bugünkü Karamandere'nin bulunduğu alana yerleşmişler.

1876 Rus Savaşı'ndan önce bu bölgenin köylerinde Rumlar oturuyordu. Karamandere'yi daha çok sayılık, yani ahır olarak kullanan Rumlar ne-

deniyle, bugün bile bölgedeki bazı yerlerin ismi "Karabulgarın Mekanı, Çilingüozun Mekanı, Yorgiçya Mekanı" gibi isimlerle anılır.

Vadide saklanan güzellik

İstanbul'un tüm köyleri gibi Karamandere de daha çok yazın ziyaretçi akınına uğruyor. Büyükşehirde olan sakinleri, yaz ayları gelince soluğu köyde alıyor... Küresel iklimde yaşanan değişikliklerle iyice yaşanmaz

hale gelen şehirden köye kaçanları burada ferah bir atmosfer, dinlendirici bir doğal ortam bekliyor... İkamet edenlerde görünen bu değişiklik sebebiyle Karamandere'nin nüfusu kış aylarında normal, yaz aylarında ise zirve yapıyor. 200'ü aşkın haneden oluşan Karamandere'de 700 civarında kişi yaşıyor.

Barbunya'dan mangal kömürüne

Karamandereliler, geçimlerini ise tarım, ormancılık ve hayvancılıktan sağlıyorlar. Hayvancılıkta hem koyun gibi küçükbaş, hem de inek gibi büyük baş hayvanlar bulunuyor. Bazı köylüler ise arıcılıkla meşgul oluyor. Hem kendileri için hem de satış için bal üreten köylülerin diğer bir uğraşı ise mangal kömürü. İstanbul'un çevresinde yer alan köylerin Osmanlı dönemi ile Cumhuriyet'in ilk yıllarında ısınma amaçlı mangal kömürü üretimi meşhurdur. Karamandere'de içinde bulunduğu ormanları mangal kömürü üretiminde değerlendiren bu köyler arasında yer alıyor. Köyde birçok hane, mangal kömürü üretimini hâlâ sürdürüyor... Bir gelenek, ısrarla yaşatılıyor...

Tarımsal üretim ise bahçe sebzeçiliği olarak nitelendirilebilir. Bu kapsamda köyde buğday, arpa, fasulye ve barbunya gibi ürünler ekilip toplanıyor. Özellikle barbunyası çok ünlüdür. Günöbirlük ziyaretçilerin en çok rağbet ettiği sebzelerin başında geliyor. Kuşkusuz burada yer alan ve yazın sayıları artan ziyaretçilere hizmet veren lokantalar da köye bir ekonomik canlılık katıyor. Piknik alanları ise Karamandere'yi keşfeden başta İstanbul'dan gelenler olmak üzere birçok ziyaretçiye hizmet veriyor. Ama daha çok münbit ve verimli su kaynaklarını değerlendiren su fabrikalarının yatırımı dikkat çekici... Su fabrikalarının sayısı üçü bulmuş durumda...

Doğal film platosu

İstanbul ve civardaki fabrikalarda çalışarak ya da diğer imkanları kullanarak emekli olan sakinlerin sayısı ise bir hayli fazla. Belki de bu yüzden köyde kahvehanelerin sayısının çokluğu dikkat çekiyor. Köy sakinleri arasında hâlâ civar fabrikalarda çalışan kişiler bulunuyor.

Karamandere'nin doğal ortamı film yapımcıları ile reklamcılarının da gözünden kaçmamış. Birçok dizi film ile sinema filminin kimi sahnelerine ev sahipliği yapan köy, reklam mekanı olarak da kullanılıyor. Dolayısıyla film sektöründen payına düşeni alan köylerin başında geliyor Karamandere...

Ayrıca macera tutkunları da Karamandere'den çıkmıyor. Başta motor sporları olmak üzere birçok adrenalın tutkunu, burayı mesken tutmuş durumda. Karamandere'nin zorlu arazi yapısı, motorsiklet yarışları ve maceraları için bulunmaz fırsatlar sunuyor...

Bir sevdadır, dere...

Üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkenin üç tarafı derelerle çevrili bir köyü Karamandere... Doğal kirliliğe uğramamış, şırl şırl akan bu dereler, kimi yerlerde belgeselcilerin çekmeye doyamayacağı nefis görüntüler oluşturur. Öyle ki, dibi görünen bu dere kenarlarında farklı bir dünyanın keşfine çıkabilir insan...

Belki de bu derelerde yetişen tatlısu balıklarını avlayıp hem zihnindeki tortulardan kurtulur, hem de acıkan karnını doyurabilir.

Anlatılanlara göre Karamandere'nin balıkları sadece sahibi içindir, ticareti yapılmaz. Ne var ki, dere sevdasına pek kapılmamak da gerekiyor. Özellikle birden bire bastıran ve saatlerce yağın yağmurlardan sonra, bu sakin beldenin dereleri de çıldırabiliyor. Böylece küresel ısınmaya yol açan insanlara çevreye verdikleri tahribatın sonuçlarını hatırlatıyor...

İstanbul'un köy dokusunu hâlâ muhafaza eden köylerinden biri olan Karamandere'de evler bahçeli ve kerpiçten yapılmış. Maalesef sayıları az da olsa, betonarme evler de bulunuyor.

İSTİB Başkanı Ali Kopuz:

“YÖREX, BİR BÖLGESEL KALKINMA PROJESİDİR

İstanbul Ticaret Borsası “YÖREX Yöresel ürünler Fuarı”na İstanbul’u temsilen bu sene de katılıyor. Geçen sene yapılan ve beşincisi gerçekleştirilen fuara adı İstanbul’la özdeşleşmiş firmalarla katılan İSTİB, bu yıl da İstanbul markalarını fuara taşıyacak. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’nin (TOBB) desteği ile Antalya Ticaret Borsası (ATB) tarafından bu yıl altıncısı düzenlenen YÖREX Yöresel Ürünler Fuarı, Antalya Expo Center’da 7 -11 Ekim Tarihleri arasında yapılacak.

İstanbul Ticaret Borsası, üyesi olan

Ofçay, Hacı Bekir Şekercisi, Gündoğdu Gıda, Kurukahveci Mehmet Efendi, Akpınar Gıda, İnci Baharat gibi markaları standında misafir edecek. 2014 yılında oldukça ilgi gören İSTİB standında, aynı zamanda İstanbul Ticaret Borsası faaliyet ve projeleri hakkında da ziyaretçilere bilgiler verilmişti.

YÖREX Yöresel ürünler fuarının önemi üzerine açıklama yapan İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz, YÖREX Yöresel Ürünler Fuarı’nın yöresel ürünlerin tanıtımına ve bölgesel kalkınmanın artmasına etkili

katkılar sunan bir proje olduğunu belirtti. Büyük sermayeli yatırımların, genellikle emek yoğun olarak üretilen yöresel ürünleri, tüketim maratonunun dışında bıraktığına değinen Kopuz şöyle konuştu: “Bu sebeple YÖREX Yöresel Ürünler Fuarı’nı İstanbul Ticaret Borsası olarak önemsiyoruz. Yöresel ürünler ve markalar bu maratonun dışında kalmamalıdır. Biz de İstanbul Ticaret Borsası olarak, üyelerimize ait özgün markaları YÖREX’e taşıyacağız. Antalya Ticaret Borsası’nı YÖREX projesi dolayısıyla gönülden tebrik ediyorum.”

YÖREX Yöresel Ürünler Fuarı'nın organizatörleri, ulaşmak istedikleri hedefleri şöyle belirtiyorlar:

- Yöresel ürünlerimizin, iç pazarda baskınlık kuran ithal ürünler arasında eriyip gitmesine engel olmak.
- Yerel pazarlarda sıkışıp kalmış yöresel ürünlerimizin, daha geniş pazarlarda değer bulmasına yardımcı olmak.
- Yöresinin adını almış ve bu özelliği ile tescillenmiş ürünlerin ulusal ve küresel pazarlardaki değerini artırmak.
- Yöresinin adını almış, ancak tescillenmemiş ürünleri, coğrafi işaretler başta olmak üzere benzeri belgelendirmeler ile tescillenmesini teşvik etmek.
- Oda ve borsalarımızın yöresel ürünlerini ulusal ve küresel pazarlarda tanıtma konusunda öncü kurum olma özelliklerini pekiştirmek.
- Oda ve borsalarımızı yöresel ürünlerinin ticarileştirilmesi konusunda

birbirleriyle kaynaştırmak, iletişimlerini geliştirmek ve ortaklaşa çalışmalarına zemin hazırlamak.

- Yöresel ürünlerin odağında yöresel değerlerin ve kültürel unsurlarımızın fuar süresince etkileşimini ve paylaşımını sağlamak.

- Yöresel ürünlerin ticari değerlerini ve hacmini yükselterek, yöredeki istihdamı geliştirmek ve tersine göçü arttırmak.
- YÖREX Yöresel Ürünler Fuarı'nın ulusal ve küresel düzeyde devamlılığını sağlamak.

YÖREX
Yöresel Ürünler Fuarı 6. YIL

SİZİN ORALARIN
NESİ MEŞHUR?

● GIDA ● TURİZM ● TARIM ● TEKSTİL ● EL SANATLARI ● SANAYİ ● KÜLTÜR

7-11 Ekim 2015
Antalya EXPO Center
Giriş Ücretsizdir

www.yorexfuar.com
facebook.com/yorexfuar twitter.com/yorex instagram.com/yorex

“Yalnızca iyi havalarda yürüseydik”

Hayat son tahlilde bir çırpınış, bir çaba, bir gayret alanıdır. Yolun durumu yolcuyu durdurmaz. Yavaşlattığı, yorgunluktan dolayı umut kırıklığına yol açtığı olur. Ama yolcu ilerlemek zorundadır. Durmak, ‘kalmak ve bitmek’ anlamına gelir.

Tarih; birey ve toplumların üzerinde ilerledikleri engebeli, virajlı, kasisli bir yol gibidir. Kimi zaman düz, kimi zaman iniş veya yokuş, kimi zaman da iklim vb şartlarla kolay ya da zor olarak ilerlenir. Hayat son tahlilde bir çırpınış, bir çaba, bir gayret alanıdır. Yolun durumu yolcuyu durdurmaz. Yavaşlattığı, yorgunluktan dolayı umut kırıklığına yol açtığı olur. Ama yolcu ilerlemek zorundadır. Durmak, kalmak ve bitmek anlamına gelir.

Ülkemiz son zamanlarda daha yüksek ritimli bir gerilim ortamı yaşıyor. Politik belirsizlik bir şekilde giderilecektir, seçim çözümü de beraberinde getirecektir. Politik atmosfer değil asıl kastettiğim, terör denilen bela, ya da yeniçağ savaş tarzı. Artık görülüyor ki ülkelerin orduları karşı karşıya gelip “merdane” savaşıyorlar. Birbirleriyle çelişki ya da çekişmesi olan devletler karşıtlarının iç zaaflarını kaşıyarak, ya medya aracılığıyla, ya da içerideki şiddete mütemayil küçük öbeklenmeleri çatışmaya ikna ederek savaşıyorlar. Bir sorun ve o sorunu bahane ederek kışkırtılmaya amade topluluklar her ülkede vardır. Bundan hareketle rakip ya da hasım devletler böylece iktisadi ve siyasi hesaplaşmalarını gerçekleştiriyorlar. Bu durum “karıştıran” ülkeyi gerçekten karıştırıp, kafaları ve gönülleri bulandırıyor, geleceğe doğru yol almayı sekteye uğratiyorsa başarılı bir saldırı

MÜRSEL
SÖNMEZ

TİCARET VE HAYAT

rı durumudur. Yani yol, yani engebe ve kasis. Güçlü iradeye sahip olan millet ve devletler, tarihsel birikim ve tecrübeleri varsa, yolculuk esnasında bunların olabileceğini bilerek şaşırıp apışıp kalmazlar. Yollarında yürümeyi akamete uğratmazlar. Bir yandan mevcut “fitne” ve şiddetle başederken, diğer yandan işlerine bakarlar. “Feleğin çemberinden geçmiş” birey nasıl sıkıntı hatta felaketlere karşı dayanıklı olursa, aynı durumdaki devletler de böyledir.

Tarihimize baktığımızda; nice uçurum kenarlarından, nice sarp ve tehlikeli yollardan geçerek yirmi birinci yüzyıla, bulunduğumuz noktaya geliş maceramız açıkça görülür. Yalnızca bu bakışla görülecek gerçekler bile, geleceğe dair umutlar beslememizi sağlayacaktır. Kimi sorunlardan hareketle bizi karıştırıp güçten düşürmek isteyenlerin amacı; öncelikle akıl ve sağduyumuzu bulandırmak, sonra ise elimizi ayağımızı birbirine dolaştıracak bir telaşa düşmemizi sağlamaktır. Telaş, heyecan ve öfke hem doğru davranmamızı engelleyecek, hem de çok sayıda çarkı olan büyük yapımızın işleyişini engelleyecektir. Bu yüzden ülkemiz bütünü oluşturan her birey ve kurum görevini aksatmamalıdır. Her çark dönmeli, herkes bulunduğu yerde gerekeni hakkıyla yapmalıdır. Hatta böylesi zor zamanlarda öfke ile

oluşan enerji bir şeyler üretmek, daha iyiye ulaşmak konusunda insanımızı kamçılamalıdır. İşi gücü bırakıp havanda su dövercesine öfke patlamalarıyla uğraşmak, kötülüğümüzü isteyenleri ekmeğine yağ sürmek anlamı taşıyacaktır. Bu ülkenin emniyet güçleri vardır, o iş onlara bırakılmalı, akil adamları vardır stratejiyle onlar uğraşmalı, basın vb alanlarda bu ülkeye sadık olanlar oralarda gerekeni yapmalıdırlar. Bir vücuda benzetirsek; akıl akıllığını, irade iradeliğini, göz gözlüğünü, mide ve ayak kendi işlerini aksatmamalı, varlıklarıyla diğer uzuvlara katkı sağlamalıdırlar. Gönül gönülce dua etmeli, el elce. Böylelikle hayatiyet devam etmiş olur.

Şüphe yok ki, siyasal ve dış veya iç kökenli şiddetin topyekun bir etkisi vardır. Birey psikolojisi olduğu gibi toplum psikolojisi de vardır. Etkilenme ne kadar doğalsa, o etkiyi sınırlı tutmak ya da kontrol altına alabilmek de insan doğasının gücüdür. Ülke ve vatan sevgisi ağızda çiğnenen sakız değil, elin ve gönlün işleyişi ile ve ortaya koyduklarıyla ispatlanabilen bir olgudur. Herkesin bir nöbet yeri vardır. Emniyet mensuplarının ve askerinin nöbetlerinin yanında duru diğer nöbetçiler. Fabrikada bir makinayı çalıştıran, masa başında iş gören, direksiyonda oturan, tezgahta çalışan, mutfakta yemek pişiren, okulda ders gören, bir kurumda en üst ve alt düzeylerde vazife icra edenler ve benzerlerinin nöbetleri o emniyetimizi sağlayanların nöbetleriyle bitişiktir. Nasıl sınır ve güvenlik noktalarında gözü ufukta eli tetikte olanlar olmayınca rahat edemiyorsak, aynı şekilde yaptıkları ve üstlendikleri işlerde dikkat ve

emek üzere olanlar olmazsa da rahat olamayacağız. Birbirini tamamlayan kelimelerden oluşan cümle gibiyiz çünkü. Bir eksik tüm ahengi bozacaktır.

Yaşadığımız dünyanın en stratejik savaş alanı iktisadi alandır. İktisaden güçlü olmak bir nevi zırh içinde olmaktır. İktisat elbette tek asal gerçek değildir. Milletleri millet, devletleri devlet yapan, bir olma iradesi ve geçmiş beraberliği, inanç ve ülkü kardeşliğidir. Ruh ve beden birlikteliğidir. Kimlik ve aidiyet bağı, mensubiyet bilincidir. Ancak, bu kimlik ve varlık iktisaden veya maddi varlıkla, toprak, her çeşitten güçle varlık kazanmadığı zaman eriyip dağılmaya doğru gider. Başka bir deyişle “kitap ve demir” elinizde olduğu zaman, alınteriniz ve kanınız yan yana olduğu ve aktığı zaman varlığınız garantide olur.

Temel ihtiyaç alanı olan tarım ve hayvancılıkta, ileri teknolojiye, bilim, sanat ve kültürde yapacağımız üretimle ülkemizi savunmuş oluruz. Görevli olduğumuz işi iyi yapmakla millet karakterimizi korumuş ve dolayısıyla savunmuş oluruz. Akıllı, iradeli ve soğukkanlı oluşla, düzen ve disiplinle, iş ve emekle güvenliğimizin iç boyutuna katkı sağlamış oluruz. Diktiğimiz ağaç bayrak direği, ektiğimiz buğday tayın, dokuduğumuz kumaş bayraktır, üniformadır millet ordusuna.

Tarih içerisinde yürüyoruz. Viraj ya da kavşak her ne ise. Arabamızı kullanan dikkatli, araçta bulunanlar soğukkanlı ve inançlı ve işlerine bakıyorlarsa hepsi aşılır. “Yalnızca iyi havalarda yürüseydik yol alamazdık” değil mi?

Bakırı gümüş, sükûtu yoldaş yapanların mesleği...

KALAYCILIK

Henüz kısmeti çıkmamış genç kızlar, talihlerinin dönmesi için yaktıkları türküde bahtlarının uyanmasını, kalaya benzetirlerdi. Kalayın rengi değiştiğine göre, genç kızların talihleri de değişebilirdi. İşte o emsalsiz yakarış dizeleri: “Bakır kaplar kalaylansın / Şu odada bir mum yansın / Uyuyan bahtım uyansın...”

Mehmet Ali Diyarbakırlıoğlu

“Ana niye verdin beni kalaycıya?”

Anadolu’da yakılan bir türkünün bu yanık ve içli dizesi, köyün güzel kızının annesi tarafından kalaycıya verilmesine yaptığı sitemi anlatmıyor, sanılanın aksine. Genç kızın serzenişinin içinde, eşyanın hilkani (yaratılışını) değiştiren kalaycının mesleğini yapmamasından. Çünkü türkünün hemen başında ifade edildiği gibi kalaycılar “bakırları gümüş yapar.”

Belki de bu yüzden kalaycılar, bizim edebiyatımızda daha çok gönül adamları gibidir. Ateşi körükleyerek bakıra vurmaları gibi, muhabbeti körüklerler. Çünkü onlar, “yüreklere Akdeniz kadar geniş” kadınların evlatlarıdır.

Kalaycıya çırak olmak

Yine bu sebeple olsa gerek eskiden aşırı yaramazlık yapan çocuklar, kömürçüye yada kalaycıya çırak olarak verilmekle tehdit edilince, kalaycıya çırak gideceklerin yürekleri bir sevinç kaplardı. O çocuklar, bakırın kızıl rengini gümüş yapanın heyecanı ile dolardı.

Hem henüz kısmeti çıkmamış genç kızlar, talihlerinin dönmesi için yakıtları türküde bahtlarının uyanmasını, kalaya benzetirlerdi. Kalayın rengi değiştiğine göre, genç kızların talihleri de değişebilirdi. Değişmekten ziyade, derin uykuya yatan bahtları, artık uyanabilirdi. İşte o emsalsiz yakarış dizeleri: “Bakır kaplar kalaylansın / Şu odada bir mum yansın / Uyuyan bahtım uyansın...”

Periyodik cetvelde kalay

Bilimsel açıdan kalay periyodik cetvelde SN simgesi ile 50. sırada ve metaller sınıfında gösterilen bir elementtir. Eski çağlardan beri bilinen bu element gümüş beyazlığında olup dövülebilir bir maddedir. Bu sayede kolayca levha veya tel haline getirile-

bilir. Beyaz kalay 231 derecede erir. Bu özelliğinden dolayı, kurşun ile olan alaşımından lehim kaynağı olarak geniş bir kullanım alanına sahiptir. Kurşunun aksine zehirleyici de değildir.

“**Bakır kaplar kalayla kaplanmadan kullanıldıklarında çabuk oksitleniyor ve bakır zehirlenmeleri nedeniyle ölümlere neden olabiliyorlardı.**”

Kalayın bilinen rezervlerin en az yarısı Güney Doğu Asya’da bulunuyor. Anadolu’da ise en eski kalay madeni ocağı Niğde Celaller Köyü yöresindedir. Tunceli, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul- Şile, Eskişehir, Bursa, Manisa, Kırşehir, Amasya, Uşak, Niğde, Sivas ve Aksaray yörelerinde de kalay madenlerinin olduğu bilinmektedir.

Kalayın insanlık tarihinde M.Ö. 3000’li yıllara kadar uzanan bir geçmişi söz konusudur. Yumuşak ve kolay şekil verilebilir bir maddedir. Dahası, hava ile teması sonrasında kolay oksitlenmez. Bu özellik, korozyondan korunması gereken eşyalarda kalaya çokça başvurulmasına neden olan en önemli özelliğidir.

Kalay, bir zamanlar gündelik hayatımızın vazgeçilmez kılan özelliği ise demir ve özellikle de bakır kaplarla olan beraberliğidir. Bakır kapların mutfaklarımızda kullanılmaya başlaması kalayın bulunmasına son derece bağımlıdır. Gerçekten de bakır kaplar kalayla kaplanmadan tek başına mutfak eşyası olarak kullanıldıklarında çabuk oksitleniyor ve bakır zehirlenmeleri nedeniyle ölümlere neden olabiliyorlardı.

Kalay nasıl yapılır?

Kalaylanacak kabın önce örs ve çekiç yardımıyla bozuk kısımları tamir edilir. Ezik yerleri düzeltilir, kırıklar ise

kaynak yapılır. Daha sonra bu kaplar kalaycı çırağı tarafından kum ve kömür parçaları ile temizlenir. Kalaycı çırağı kararan yerleri tekrar parlatıncaya kadar ayakları de ovar. İşin bu kısmını genellikle çırıklar üstlenir.

Duvarda çakılı olan tutamlara elleri ile tutunan çırak, parlatacağı kabın üzerine ince kum ve kömür parçalarını ve bu parçaların üzerine de bir telis parçası koyar. Çırak çıplak ayakları ile telisin üzerinde kalçasını bir sağa bir sola kıvrarak telisi hareket ettirir. Sürekli yapılan bu hareket kabın temizlenmesine kadar devam eder.

Bu davranış zımpara kağıdının olmadığı dönemlerde kapların bir nevi zımparalanarak temizlenmesine benzetilebilir. Kalaycı çırağının bu hareketi, verdiği sözde durmayanları betimlemek için kullanılan “kalaycı çırağı gibi kıvrırmak” deyimine de ilham kaynağı olmuştur. Çırağın görevi burada bitmez. Ocaktaki ateşin harlanması için körüğü çevirmesi de gerekir.

Kalaycı körükleri

Kalaycı körükleri de demirci körüklerine benzerler. Kalaycılıkta kullanılan körükler tek veya iki kollu olup, gövdesi deriden yapılanların yanı sıra, kol gücüyle döndürülen demir pervaneli bir hava üfleyici vantilatör örneği olan körükler de mevcuttur. Bu şekilde temizlenen kap ocakta ısıtılır. Isınan kap üzerine kalayın tutması için toz nışadır (kimyasal bir madde) atılır. Yeterince ısınan ve üzerine nışadır sürülen kaba kalay biraz değdirilir. Kalay bu haliyle kabın üzerinde eriyik halde bulunur. Bu haldeki kalay bir pamuk yumağı de kabın her tarafına dağıtılır. Bu işleme kalay yapılacak kabın tüm yüzeyi kaplanıncaya kadar devam edilir.

Gezici kalaycılar

Yakın zamana kadar kalaycılık aynı zamanda seyyar olarak da icra edilen bir meslekti. Köy köy dolaşarak halkın bakır mutfak kaplarını yerinde kalay yaparlardı. Buldukları yer önemli değildi. Yeter ki ocaklarını kuracakları açık bir yer bulsunlar, hemencecik orada ateşi yakar, kalaylama işini yaparlardı. Halk onların geleceği günü bilir, bakırın çıkmış kaplarını bekletirdi. Halen göçebe bir yaşam süren Yörüklerce de seyyar kalaycılık icra edilmektedir. Bu kimselere Anadolu’da Akdeniz Toroslar’ında ve diğer yüksek kesimlerde rastlanabilir.

2014-2015 AĞUSTOS AYLARINDA EN ÇOK İŞLEM GÖREN ÜRÜNLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Mal Adı	2014 - AĞUSTOS			2015 - AĞUSTOS		
	Miktar / Kg	Ortalama Fiyat / TL	Tutar /TL	Miktar / Kg	Ortalama Fiyat / TL	Tutar /TL
Soya Fasulyesi	111,573,543	1.26	132,152,786	130,381,685.53	1.28	137,410,885
Soya Küspesi	79,226,523	1,27	97,110,837	94,430,957	1.29	121,566,756.02
Muhtelif Sebze	34,936,654	1.12	18,606,810	29,610,985	1.21	18,945,780.49
Buğday Ekmeklik	152,783,263	0.84	99,876,025	35,878,580	0.88	27,939,092.01
Buğday Unu	32,416,682	1.19	21,927,220	40,834,695	1.21	28,046,547.65
Muhtelif Meyve	27,401,430	1.32	20,522,295	29,301,121	1.34	20,326,361.78
Ayçiçek Küspesi	22,723,638	0.71	15,675,924.57	19,171,761	0.78	14,188,561.66
Patates (Müst. Alış)	21,297,102	0.64	13,955,069	28,071,386	0.71	23,626,703.10
Yumurta Naturel	16,358,954	0.23	3,483,864	43,128,259	0.27	8,628,087.12
Kepek	14,565,980	0.51	7,091,768	22,800,280	0.52	10,112,594.37

Türk Askeri İstanbul'a Böyle Girdi

Şükrü Naili Paşa Heyet-i Mebusa arasında

Kumandan Şükrü Naili Paşa ve Kolordu Erkânı

Beyoğlu'nun şenlikleri: Askerlerimizin üstüne serpantinler dökülürken

İstikbal intibaâtından: Papa Effime Hahambaşı, Rum ve Ermeni Patrik Kaimmakamları

Taksim Kışlası önünde: Geçit resminden bir safha

İstanbul halkında heyecan tezâhüratı: Köprü üstünde

Altıncı Daire önünde: Mes'ud İstanbullulardan bir kısım

Heyecan tezâhüratından: Karaköy'de sevinç mahşeri

Foto: (Resimli Gazete) ve (Vakit)

Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra 23 Ağustos 1923'ten itibaren İtilaf kuvvetleri İstanbul'dan ayrılmaya başladı. 6 Ekim 1923'te ise Şükrü Naili Paşa komutasındaki 3. Kolordu İstanbul'a girdi. Böylece 4 yıl 10 ay 23 gün süren işgal sona erdi. Türk askeri şehirde büyük bir coşkuyla karşılandı. Yukarıda bu karşılamadan bazı fotoğraflar yer alıyor. [Resimli Gazete, 13 Ekim 1923]